

BALKAN ÜLKELERİ EĞİTİM SENDİKALARI ORTAK KONFERANSI

- Bildiriler Kitabı -

28 Şubat-1 Mart 2009

Ankara

Hazırlayan ve Çeviren

Deniz Yıldırım

(Eğitim Sen Uluslararası İlişkiler Uzmanı)

Eğitim Sen Yayınları

2009 /ANKARA

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi: Zübeyde Kılıç Öztürk
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Serpil Açıl Özer

Yazışma Adresi: Cinnah Cad. Willy Brant Sk. No:13 Çankaya/ANKARA

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) • **Fax:** (0.312) 439 01 18

www.egitimsen.org.tr • bilgi@egitimsen.org.tr

Mizanpaj/Kapak: Sinan Demirkaya

Baskı: Pan Ajans - Eylül 2009 **Tel:** (0.312) 432 49 09

GİRİŞ

Eğitim Sen, kurulduğu tarihten bu yana eğitime ve eğitim emekçilerine yönelen uluslar arası saldırılara karşı duruşta uluslar arası dayanışmanın ve mücadelenin önemine işaret etmiş ve gerek üyesi olduğu Eğitim Enternasyoneli ve gerekse onun Avrupa yapılanması olan ETUCE çerçevesinde güçlü çatı örgütlerle temasını sürdürerek uluslar arası ilişkiler alanında çıtayı yükseltmiştir. Ayrıca Eğitim Sen ile tehditler ve mücadele araçları konusunda aynı çizgide olan sendikalarla geliştirilen ikili ilişkilerde de geride bıraktığımız dönemde önemli adımlar atılmıştır.

Yine son dönemdeki gelişmelere bakıldığında görülecektir ki, uluslar arası alanda yürürlüğe konulmak istenen yıkıcı reformlara karşı direnişin ön cephesinde dünyanın her yerinde eğitim ve bilim emekçileri yerlerini almışlardır. Geride bıraktığımız dönemde Yunanistan'dan Meksika'ya kadar uzanan bir coğrafyada yükselen emek hareketinde, bayrağı eğitim emekçilerinin örgütlü mücadelesi taşımıştır. İşte Eğitim Sen'in mücadelecilik anlayışı ile uluslar arası dayanışma ve işbirliği perspektifini genişlettiği bu dönemin önemli özelliklerinden birisi de, tehditlerin ortaklaştığı yerde çözümlerin ve mücadelenin ortaklaşması yönündeki anlayışın daha da güçlenmesidir.

İşte bu anlayışı uygulamada destekleyecek bir birlikteliğe daha imza atmanın gururunu taşıyoruz. Eğitim Sen olarak 28 Şubat – 1 Mart 2009 tarihlerinde uluslar arası sendikal dayanışmanın geliştirilmesi açısından yine önemli bir ilke imza attık ve Balkan ülkelerinde mücadele yürüten eğitim sendikalarının çoğunu ilk kez Ankara'da bir araya getirdik. Konferansın başlığı **“Ortak Sorunlar, Ortak Çözümler”** olarak belirlendi. Biliyorduk ki Balkan ülkeleri son dönemde birçok ekonomik ve siyasi zorluklarla boğuşuyordu. Başta neoliberal saldırı dalgası ve IMF dayatmaları olmak üzere, hayatlarımızı, ücretlerimizi, haklarımızı gasp eden,

kamusallık vurgusunu hiçe sayan bir saldırı dalgası tüm dünyayı olduğu gibi Balkanlar'ı da sarmış durumdaydı. Daha da önemlisi, Doğu Bloku ülkelerinde reel sosyalizm deneyiminin çökmesi ve Yugoslavya'nın parçalanması sonrasında bu ülkelerde uygulanan IMF merkezli “şok-terapi” programlarıyla ülkenin tüm kamusal altyapısı ve kazanımları tasfiye ediliyordu.

Bu noktada 90'ların suskun, saldırılar karşısında yeni sendikal mücadele aygıtları ve dili geliştirmenin yollarını arayan Balkan sendikaları, 2000'li yıllarda yaşanan ağır kayıplar ve ücret gerilemeleri sonucunda, bir yandan sendikal hakların iyileştirilmesi diğer yandan da eğitimin kamusal niteliğinin korunması için alanlara çıkmaya ve grev silahını kullanmaya başladı.

Son birkaç yılda Balkan coğrafyasında eğitim sendikaları tarafından gerçekleştirilen grev, direniş ve eylemliliklerin yoğunlaşması da dikkate alındığında, Eğitim Sen olarak bu coğrafyada yaşanan sorunlar ve beliren direniş pratiklerini daha yakından tanımak için bu konferansın önemli bir adım olacağı düşüncesiyle planlamaya giriştik. Öyle ki, konferansın gerçekleştirildiği dönemin hemen öncesinde, Yunanistan'da sendikalar ayaklanarak grev silahını kullanmış ve eğitim sendikaları da bu mücadelenin en ön saflarında yerini almıştı.

Benzer bir durum İtalya'da da geçerliydi. Berlusconi'nin öğretmen sayısını azaltmak için gündeme getirdiği yasa tasarısı karşısında eğitim sendikalarının öncülüğünde yüzbinlerce İtalyan yurttaşı meydanlara inerek gövde gösterisi yaptı.

Diğer yandan Makedonya'da neoliberal politikalara itirazını yükselten SONK'a karşı baskılar artıyor ve hükümet güçleri SONK'u sindirmeye dönük olarak başlattığı gözaltı dalgalarıyla sendika yöneticilerini hedefine yerleştiriyordu.

Bulgaristan ve Sırbistan'da da eğitim sendikaları büyük çaplı gösteriler örgütleyerek sendikal hak kayıpları ve sosyal kazanımları budamaya dönük saldırılar karşısında seslerini yükseltme yolunu seçtiler. İki yıldır

devam eden bu mücadelelerde Bulgaristan eğitim sendikasının örgütlediği açlık grevi, uluslar arası arenada büyük ses getirdi ve yeni bir dayanışma dalgasının bu hat üzerinden gelişmesine imkan verdi.

Eğitim Sen, hem bu mücadelelere destek oldu hem de karşı karşıya kaldığı son dönem saldırılar karşısında bu sendikaların büyük dayanışma ve destek kampanyalarını deneyimledi. Dolayısıyla geride kalan yıllarda pratik ve mücadele önden geldi ve bu pratiğin nedenlerini ve edindiği mücadele deneyimlerini teorileştirmek de bizleri böyle bir konferansı örgütleme yoluna sevketti.

Balkan ülkelerinin eğitim sendikaları, son yıllarda güçlenen bu saldırı dalgası karşısında güçlenen sendikal mücadelenin en önünde yer almalarıyla özel bir ilgiyi hak ediyordu ve karşılıklı deneyimlerin paylaşılması adına bu konferans geleceğe ilişkin ortak bir mücadele ve dayanışma hattının yol haritasını çizmeyi amaçlıyordu. Bu kitapta yer alan bildiriler, tam da bu ihtiyacı giderme sürecine bir katkı olarak tasarlandı.

Hangi Ülkelerin Eğitim Sendikaları Katıldı?

Son dönemde öğrencileri ve velileri yükselen mücadele dalgasına eklememeyi başarmış Yunanistan sendikası OLME'den İtalya'da geçtiğimiz aylarda milyonları sokağa döken FLC CGIL'a, Bulgaristan'ı grevlerle sarsan SEB'den Makedonya'da hükümet baskılarına karşı kararlı direnişini sürdüren SONK'a kadar uzanan geniş bir yelpazede Ankara'da bir araya gelen Balkan sendikaları, iki günlük konferans boyunca hem ortak sorunları hem de ortak çözüm önerilerini tartıştı. Farklı ülkelerin neoliberal politikaları deneyimleme biçimleri üzerine görüş oluşturmak adına oldukça yararlı sunuşların gerçekleştirildiği iki günlük konferansın sonucunda 10 ülkenin eğitim sendikaları olarak bir araya geldik, ortak sorunları saptadık ve ortak çözümler için yapabileceklerimizi belirlemeye çalıştık.

Konferansın Ana Gündemi ve Hedefi Neydi?

Konferansın ana gündemi özellikle karşı karşıya olduğumuz tehditlerin saptanmasıydı. Bunlar arasında en önemlileri, sendikal örgütlenmenin

önündeki engeller, son dönem karşılaşılan sorunlar ve elbette güncel ve yakıcı bir sorun olarak son finansal krizin eğitim ve sendikalar üzerindeki etkileri yer almaktaydı. İlk gün bu konuların geniş bir biçimde tartışıldığı konferansta, ikinci gün ise çözüm yolları ele alındı ve Balkan Konferansı'nın sürdürülebilir bir ortak mücadele platformu haline getirilmesi için ortak bir deklarasyon açıklandı. Bu deklarasyon her ülke sendikası tarafından çevrilerek kendi kamuoyları ile de paylaşıldı ve ortak bir mücadelenin yapı taşları Ankara'da, Eğitim Sen'in uluslar arası mücadele deneyimi ve birikiminin öncülüğünde döşenmiş oldu.

Eğitim Sen'in Uluslararası Mücadele Deneyiminde Yeni Bir Yol

Eğitim Sen olarak uluslar arası ilişkiler ve dayanışma alanında sahip olduğumuz birikime güvenerek bu konferansı gerçekleştirdik. Dünya eğitim emekçilerinin ortak uluslar arası örgütü olan Eğitim Enternasyoneli'nin Türkiye'den tek üyesiyiz. Eş zamanlı olarak Akdeniz Ülkeleri Eğitim Sendikaları Ağı'nın yürütme kurulu üyesi olan sendikamız, şimdi de Balkan ülkeleri sendikaları arasında bu bağı güçlendirmenin ilk adımını atarak dayanışma ve mücadelede yeni bir evrenin önünü açtı.

Balkan ülkelerinde yaşanan sorunların iki günlük oturumlar boyunca iki boyutta ele alınması yönünde oluşturulan programın canlılığı, elinize bildiri metinlerinin çevirileriyle birlikte geçtiği bu bildiriler kitapçığının ulaşmasına da imkan verdi. Bu çerçevede vurgu bir yandan piyasa koşullarına terk edilerek kamusal niteliğinden arındırılan eğitimin bir hak olduğuna yapılırken; diğer yandan da nitelikli eğitimin ancak nitelikli öğretmenle mümkün olacağı yönündeki anlayışın altının bir kere daha ortak olarak çizilmesiyle sonuçlandı.

Bu verimli konferans sırasında sadece sorunlarımızı tartışmadık. Aynı zamanda Balkan ülkelerinde mücadele yürüten eğitim sendikaları olarak geliştirdiğimiz yerel mücadele ve örgütlenme deneyimlerine ilişkin olarak da paylaşımlarda bulunduk. Bütün bunların hem konferansı takip edenler hem de katılımcılar açısından büyük yararlar sağlayacağı ortadadır.

Eğitim Sen olarak geçmişten bu yana yakın işbirliği ve dayanışma içerisinde olduğumuz sendikaların değerli katılımcılarını burada ağırlamaktan duyduğumuz mutluluğu bir kere daha ifade etmek istiyoruz.

Neoliberal piyasacı saldırıyla birlikte bir yandan nitelikli kamusal eğitimin hedefe konulduğu, diğer yandan da eğitim emekçilerinin kazanımlarının ve sendikal haklarının baskılandığı bir coğrafyada yer alan Balkan ülkelerinin eğitim sendikaları olarak, sorunları saptamak ve saptanan sorunlardan hareketle geleceğe dönük bir ortak eylem hattı belirlemek dışında bir seçeneği düşünemedik.

Nitekim, iki günlük konferansın sonunda ortaya çıkan Ortak Deklarasyon da tüm sendikaların katılımı ve imzasıyla aynı noktaya odaklanarak ortak sorunlar karşısında ortak çözümler için uluslar arası dayanışmanın vazgeçilmezliğinin altını kalın bir hatla çizdi. Söz konusu bildirgeyi kitabımızın sonunda bulmak ayrıca mümkün.

Uluslararası Mücadeleyi Güçlendirmek

Geride kalan Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları Konferansı sonucunda Eğitim Sen, uluslar arası alanda sahip olduğu dayanışma deneyimini yeni bir aşamaya taşımıştır. Bu dayanışma örüntülerinin devamlılık arzemesi, yürütülen tartışmalarla, yaşanan ortak sorunlarla bağlantılı olarak kitlelerimizde örgütlü bir farkındalık, bilinçlilik yaratılmasıyla mümkündür. Bu kitap, böyle bir hedefe katkı verme arayışlarının ürünüdür ve amacı iki günlük konferans boyunca yaşanan tartışmaları ve aktarılan ortak sorunlara ilişkin deneyimleri daha geniş bir kitleye ulaştırmaktır. Ancak daha önemlisi, birlikte başarabileceklerimizi kanıtlayabilecek bir mücadele ve geleceğe dönük olarak inşa ettiğimiz ortak iyimserlik, bu konferansın en önemli pratik kazanımı olarak sendikal mücadele tarihimize ve uluslar arası sendikal hareketin ak sayfalarına şimdiden işlenmiştir.

Önümüzdeki süreçte aynı örgütlenme modeli çerçevesinde Ortadoğu eğitim sendikaları olarak bir araya geleceğiz ve ortak sorunlar karşısında ancak uluslar arası dayanışma çerçevesinde direnebileceğimizi vurgulayacağız.

*Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları
Ortak Konferansı*

Eğitime, eğitim emekçilerine ve sendikalarına yönelen tehdidin bu denli küresel olduğu bir ortamda, mücadelenin de uluslararasılaşması kaçınılmazdır. Eğitim Sen, bu anlayışla ilişkilerini güçlendirmeyi, mücadeleyi uluslar arası düzeyde örgütlemeyi sürdürecektir.

MERKEZ YÖNETİM KURULU

BALKAN ÜLKELERİ EĞİTİM SENDİKALARI “ORTAK KONFERANSI”

BİRİNCİ BÖLÜM

Eğitim Sendikalarının Mücadelesi ve Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları Arasında Yeni Dayanışma Yollarının Geliştirilmesi

Kounka Damianova

SEB Uluslararası Sekreteri ve

ETUCE Başkan Yardımcısı

“Balkan Dayanışması”

Neden Balkan Dayanışması? Her şeyden önce coğrafi konumumuz, ortak geçmişimiz, paylaştığımız “şimdi” ve ortak geleceğimiz nedeniyle. Büyük eylemlerimizde, grevlerimizde, toplantılarımızda ve gösterilerimizde dayanışma sergilemeliyiz, ama bunu günlük yaşamlarımızda da sürdürmeliyiz. Biz Bulgarlar olarak, Yunanistan’da Temizlik İşçileri Derneği’nin başkanı olan Kostadinka Kouneva ile Yunan meslektaşlarımızın, bu derneğin kendi işkollarında patronlar tarafından dayatılan ağır çalışma koşullarına karşı sergiledikleri dayanışmayı vurgulamak isteriz.

Bizim mücadele hedeflerimiz ortak. Giderek bütünleşen ve kararların uluslararası düzeyde alındığı bir dünyada karşılıklı desteğe ihtiyacımız da artıyor.

Bugün dayanışma halinde olmak, bilgilenmek, yeni teknik ve bilimsel gelişmeler sayesinde en yakın işbirliğini sağlamak anlamına da geliyor.

Hepimiz Eğitim Enternasyoneli üyesiyiz ve Avrupa’da yaşıyoruz; ayrıca er ya da geç hepimiz Avrupa Birliği üyesi olacağız. Hal böyle olunca, Avrupa ülkeleri hükümetlerinin eğitim, bilim ve araştırmaya ilişkin ortak kararlarına karşı ortak duruş sergilemek zorundayız.

Diğer yandan, sorunlarımızın merkezine inmek adına ikili ilişkilerimizi daha fazla geliştirmeli ve ortak platform ve çözümler için çok taraflı işbirliği imkanları aramalıyız.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin hareketliliği, bu alanda bizlere daha iyi işbirliği sorumlulukları da yüklemektedir.

Bu hareketlilikten yararlanan kişilere sahip çıkmalıyız. Ülke dışına çıkan tüm yurttaşlarımıza, işverenleriyle ve çalıştıkları kurumlarla karşılaştıkları sorunları çözüme kavuşturma noktasında birlikte hareket etmeliyiz.

Bugün, ABD ve tüm dünyayı saran finansal ve ekonomik sermaye tarafından desteklenen bir finansal krizden söz ediyoruz. Yeni bir finansal düzen yaratılacaktır, dolayısıyla bizler hazırlıklı, bilgili ve etkin olmalıyız, böylece gelecek dünya ekonomisinin şekillenmesi sürecine etki edebiliriz. Ve elbette birlik olmalıyız.

Eğitim herkes için devlet tarafından sağlanan, kamusal, sosyal, yüksek nitelikli olarak kalmalıdır. Bunun için mücadele etmeliyiz.

Avrupa Birliği'ne giriş aşamasında olan ya da halihazırda üye olan ülkelerin sendikalarıyla dayanışmayı sürdürmeliyiz.

Bulgaristan Öğretmenler Sendikası, yaşanan bu dönüşüm sürecinde başta Çek, Polonya, Macaristanlı meslektaşlarımız olmak üzere Doğu ve Orta Avrupa sendikalarının büyük desteğini gördü. Elbette İtalyan, Fransız, İspanyol ve Portekizli meslektaşlarımız bunun dışında değiller.

Dolayısıyla ulusal düzeydeki uğraşlarımıza ilişkin tartışmalar yürütmenin yanında, sendikal hareketin uluslararası gelişimini de tartışmalıyız. Bugünlerde sendikal mücadeleye karşı yürütülen faaliyetlerin büyük olduğunu görüyoruz. Hem öğretmenlerin grev hakkı hem de eğitimde sendikaların pozisyonuna karşı baskılar artıyor. Farklı Avrupa ülkelerindeki desantralizasyon süreci, okullarda müdürlere daha fazla yetki veriyor ve bu da sendikaların çalışmasını daha zorlaştırıyor. Dolayısıyla fikir ve deneyimlerin ve ortak bir işin sendikal işleyişi geliştirmek ve eğitim sistemiyle toplumun bütününde olan etkimizi arttırmak için paylaşılması gerekiyor.

Bugün hepimiz, dünyanın en büyük eğitim örgütü olan Eİ üyesiyiz. Eİ Avrupa ve AB üyesi sendikaların temsilcisi ETUCE değişiklikler geçiriyor. Dolayısıyla nasıl bir uluslararası örgütlenme istediğimizi tartışmalı, ulusal düzeyde olduğumuz kadar etkin olmalıyız. Çünkü bugün uluslararası çalışmanın önemini görmüş durumdayız. Her düzeydeki eğitim, çalışma koşulları, sağlık, iş güvenliği, ekolojik çevre, 2010 eğitim ve öğretim sürecine, Lizbon Stratejisi'ne, Bologna Süreci'ne ilişkin tüm Avrupa yönergeleriyle ilgili tartışmalara ETUCE'nin Avrupalı katılımcıları etki ediyor. Dört yıldır süren Avrupa'da Sektörel Sosyal Diyalog oluşturulması çabalarının en büyük başarısı ve sonucu budur.

26 Şubat'ta bir işveren örgütü kuruldu ve Eylül'de Avrupa Sektörel Diyalog Komitesi oluşturulacak. Dolayısıyla Avrupa düzeyinde görüşmek ve Avrupa'da eğitimi iyileştirmek için imkanlarımız olacak.

Diğer yandan eğitimde barış hakkında da konuşmalıyız. Geçmişte Avrupa'nın bağrında çok fazla silahlı çatışma, birçok etnik gerilim ve saldırının yaşandığını biliyoruz. Şimdi dünyada barışın tesis edildiği fikrinden hareketle barış eğitimi fikrini ortadan kaldırdık. Ama bize göre okullarda barış üzerine konuşmalı, her türlü baskı ve zorlamaya karşı birlikte davranmanın yollarını aramalıyız.

Burada gerçekleştirilen konferansı tamamen destekliyorum. Ama her şeyden önemlisi en önemli sorunları belirleyebileceğimiz bir çalışma grubu yaratmamız gerektiğini de düşünüyorum.

Bu çerçevede, zamanlaması çok önemli olan bu konferans nedeniyle Eğitim Sen yöneticilerine ve Deniz'e kişisel olarak teşekkür ediyorum.

Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikalarının Son Dönem Karşılaştıkları Örgütlenme ve Ücret Eşitsizliği Sorunları-Grevler ve Direnişler

Mihalea Gotcu

SPIRU HARET

Romanya Eğitim Sendikası

Değerli meslektaşlarımız,

Burada bulunmamız, birleşik bir Avrupa sendika politikasına etkin bir katkı getirmek ve Avrupa sendikal mücadelesinin bir tarafı olarak sendikalarımızın kaygılarını ortaya koymaktır.

Krizi aşmak ve sendika üyelerimiz için bu krizin etkisini azaltmak ile ilgili olası önlemleri noktasında Romanya'daki eğitimden sorumlu herkesi haberdar etmeye çalıştık. Sendika federasyonu olarak, bakış açılarının geliştirilmesi için yoğun faaliyet yürütüldü, Bakanlık'ta ve Romanya Hükümeti'nde görüşmeler yapıldı ve ayrıca bölge şubeleri-mizle ve sendika üyelerimizle müzakereler yürütüldü.

Aslında ortak olduğunu bildiğimiz sıkıntılarımızdan birkaçını saymak istiyorum.

Bir süre önce başlayan toplu iş sözleşmesinin yeniden görüşülmesi ile konuşmama başlamak isterdim; ancak kriz şartlarında gerçekten zorluklarla karşı karşıyayız. İtiraf etmek gerekir ki, önümüzdeki engeller şu ana kadar işbirliği içinde hareket eden Eğitim Bakanlığı'nın tutumlarıdır, zira bu tutumlarda geride kalan dönemde önemli değişiklikler yaşandı. Bakanlık tarafından teklif edilen yeni toplu iş sözleşmesi projesi,

* Bildiri metni, sendikamıza Türkçe olarak iletilmiştir.

sendikalar tarafından zamanla kazanılan eğitim çalışanlarının birçok hakkını görmezden geliyor. Biz de “SPİRÜ HARET” Eğitim Sendikaları Federasyonu ve eğitim işkolu serbest sendikaları olarak bu tutumu kabul edemiyoruz.

Federasyonumuz için mali kriz şartlarında gündeme getirilen bir diğer sorun, yakında başlayacak olan ve Romanya’daki eğitim sisteminin sorumluluğunun dağıtılmasını amaçlayan yeni bir düzenleme. Sorumlulukların dağıtılmasıyla ilgili olarak ciddi endişelerimiz var, çünkü bu durum toplu iş sözleşmesi mekanizmasını tehdit edecek ve bireysel iş sözleşmesini özendirilecektir. Bu ise çalışanların korunma altında olmaları sonucunu doğuracaktır.

Hem Romanya’da hem de diğer yerlerde eğitimde beliren ücret eşitsizlikleri, performansa ve ödüllendirmeye dayalı temel yasaların ardına geçirilmesi, özel şartların oluşmasına neden oldu. Bazı bölgelerde ise, krizin etkilerini bahane göstererek maaşları ödememe yoluna giden, durumu kötüye kullanan yönetimlerin olduğunu görüyoruz. Federasyonumuz bu haksızlıkların giderilmesi için mali sorunları açığa vurmaya ve öğretim personeli yasasının verdiği tam maaş hakkından yararlanmak için Eğitim Bakanlığı’yla bir görüşme gerçekleştirdi.

Bizler Eğitim Bakanlığı’nın aktif taraflarıyız ve en kısa sürede aşağıda belirttiğimiz sorunları çözüme kavuşturmak istiyoruz.

- Okullarda performansa ilişkin geliştirilen kriter seti ve farklı maaş desteği
- İşverenlerin ve çalışanların ilgi odaklarını yansıtan eğitim sorunlarının dağıtılmasıyla ilgili strateji.

Bu dönemde müzakerelerin konusu olan birkaç sorunu da şöyle sıralayabiliriz:

- a) İşverenin il seviyesinde eğitim yapısının açıklanması
- b) Öğretim elemanı ünvanlı pozisyon il düzeyinde sürüyorsa Romen eğitim reformunun bu çerçevede güçlendirilmesi.

Bu sıkıntılı durumdan onurlu bir biçimde çıkmak için gayret gösteriyoruz ve işverenle çalışanlar arasındaki rolümüzün ne denli önemli olduğunu bilincindeyiz.

Ayrıca bu çerçevede Macaristan ve Bulgaristan'daki arkadaşlarımızın tecrübelerini de dikkate alıyoruz.

Öte yandan belirtmek isterim ki 1990'dan beri ilk kez Romanya Hükümeti, bütçe görüşmelerinde eğitim sendikalarının görüşlerini almadı.

Türkiye’de Eğitimin Sorunları ve Eğitim Sen’in Mücadelesi

Mehmet Bozgeyik
EĞİTİM SEN
Genel Sekreteri

Dikkatle dinlediğiniz için teşekkür ederim.

1980’li yılların başından bu yana tüm dünyada yaygınlık kazanan neo-liberal politikaların en çok etkilediği alanlar, sağlık ve sosyal güvenlik ile birlikte eğitim sistemleri olmuştur. Kapitalizmin 1970’li yıllarda içine girdiği krizden çıkabilmesi için önerilen kamusal nitelikli hakların “piyasa”ya açılması geçtiğimiz yılların ana hedefi olarak belirlenmiştir. Ne tesadüftür ki bugün kapitalizm belki de tarihinin en derin krizlerinden birisini yaşamaktadır ve bu krizden çıkış için benzer uygulamaların önümüzdeki dönemde daha yaygın olarak hayata geçirilmesi tehlikesi bulunmaktadır.

Eğitim sistemi en yaygın kamu hizmetlerinden birisi olarak ortaya çıkması nedeniyle egemen politikaların merkezinde yer almaktadır. Eğitim sistemi “çağın gereklerine” göre yeniden düzenlendiğinde, diğer kamusal hizmet alanları, bu düzenlemeye kendiliğinden uyum sağladığı için aynı zamanda stratejik bir önem taşımaktadır. Bu nedenle bir ülkenin, örneğin Türkiye’nin eğitim sistemi, devletin, diğer kamu alanlarının yeniden oluşturulması için lokomotif görevi görebilir. Bu nedenle “eğitim sisteminde yeniden yapılanma” bir bütün olarak uluslararası finans kuruluşları başta olmak üzere özellikle Avrupa Birliği’nin temel istekleri arasındadır.

Bugün, tüm dünyada eğitim sistemlerine egemen olmaya çalışan anlayış, eğitimi bir insan hakkı olarak değil, karşılığı ödenmesi gereken bir

“müşteri hizmeti” olarak görmektir. Eğitim sistemlerinde yapılan değişiklikler ve açılan “reform paketleri”nin temelinde “müşteri hizmeti” anlayışının yaygınlaştırılması vardır. Milli Eğitim Bakanlığı da Türkiye’deki öğrencileri birer “müşteri” olarak görmektedir.

Türkiye’de eğitim sisteminin niteliğini belirleyen sorunların temelinde eşitsizlik ve adaletsizlik yatmaktadır. Okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar eğitimin tüm kademelerinde yıllardır çözüm bekleyen yapısal sorunlar bulunmaktadır. Tüm bu sorunlara siyasi iktidarların eğitim sistemini kendi ideolojileri etrafında biçimlendirme çabalarını da eklediğimizde yaşanan sorunların boyutları farklılaşmaktadır.

Benzer pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye’de parası olanlar olmayana göre ciddi avantaj elde etmekte, parası olan eğitim yaşamını sürdürebilirken, yoksul ailelerin çocukları ekonomik yetersizlikler nedeniyle eğitim yaşamının dışına itilmektedir. Siyasi iktidar eğitim gibi temel bir insan hakkını “serbest piyasa”nın insafına bırakmak için peş peşe yasal düzenlemeler yaparak eğitimin tüm kademelerinde ciddi bir ticarileştirme ve özelleştirme hamlesi başlatmıştır. Okullarda toplanan paralardan, öğretmenlerin farklı statülerde ve güvencesiz olarak istihdam edilmesine kadar çok sayıda sorun eğitim sistemini kuşatmış durumdadır.

Ailelerin bir çocuğa eğitim-öğretim yaşamı boyunca yaptığı harcama yaklaşık 50 bin TL (yaklaşık 30 bin dolar) olarak hesaplanmaktadır. Bu hesaplama içerisine; servis, etüd (kurs) özel ders, dershane harcamaları dâhil değildir. Eğitim hizmetinden toplumun tüm kesimlerinin yararlanması uzun bir süredir hak olmaktan çıkarılmış, sadece ekonomik gücü olanlar için bir “fırsat” haline getirilmiştir. Eğitim sisteminde özellikle son yıllarda benimsenen politikalar, yoksul öğrencilerin eğitim hakkından daha fazla yararlanmasını değil, en alt ve en üst gelir grupları arasındaki uçurumun daha da artmasını beraberinde getirmiştir.

Her geçen gün içten içe çürüyen sistemde eğitim emekçilerinin çabaları ile okullarda yürütülmeye çalışılan eğitim ve öğretim pek çok sorunla yüz yüzedir. İlköğretimden başlayarak tam anlamıyla bir yarış içine

sokulan çocuklarımız ve gençlerimiz arasındaki eğitim rekabeti, ders-hanelerle daha da artmış, oluşan dershane sistemi okullarda verilen eğitimin niteliğini tamamen yitirmesine, en temel işlevlerini bile yerine getiremez duruma gelmesine neden olmuştur.

Türkiye’de eğitim sistemi içinde bulunduğu durumu, OECD ülkelerinde öğrenci başına yapılan eğitim harcamaları miktarı bakımından değerlendirdiğimizde durum daha da vahimdir. Eğitime bütçeden eğitime ayrılan pay artıyor gibi görünmesine karşın, eğitime ayrılan kamu kaynaklarının yetersiz olduğunu OECD verileri de doğrulamaktadır. OECD’nin 2008 yılında yayınladığı son raporda öğrenci başına en az harcama yapan ülke Türkiye’dir.

Yıllardır çözülmeyi bekleyen derslik, okul, öğretmen, memur ve hizmetli açıklarına çözüm getirilmemiş, okulların araç gereç ihtiyaçları giderilmemiş, eğitim emekçilerinin ekonomik, demokratik, sosyal ve özlük haklarında iyileştirme yapılmamıştır. Kamu eğitimi nitelik olarak zayıfladıkça özel dershane sistemi sürekli büyümüş, üniversite kapılarındaki yığılmayı önlemek için gerekli adımlar atılmamıştır.

Türkiye’de eğitim sistemi kamusal, nitelikli, demokratik, bilimsel olmaktan uzaktır. Ders kitaplarının içeriği ırkçı, gerici, cins ayrımcı ve bilimsel olmayan verilerle doludur. Sendikamızın yaptığı tüm eleştiri ve uyarılara rağmen, 1980 sonrasında benimsenen Türk İslam sentezci eğitim modeli kimi şekilsel değişikliklerle sürdürülmektedir.

İşsizlik ve yoksulluğun sürekli artması, devletin kamu hizmetlerini büyük ölçüde gözden çıkarmış olması, geniş halk kesimlerini olduğu kadar eğitim sistemini ve bileşenlerini de doğrudan etkilemiştir. Bu anlamda eğitim sisteminde yaşanan sıkıntılar Türkiye’de yaşanan diğer sorunlardan bağımsız değildir.

Son yıllarda eğitime bütçeden ayrılan pay rakamsal olarak artmakla birlikte eğitimin Milli Gelir içindeki payı fazla değişiklik göstermemiştir. Öyle ki, Türkiye’den sadece Eğitim Sen’in üyesi olduğu 30 milyon üyeli Eğitim Enternasyonali’nin verilerine göre, Türkiye’de Gayri Safi Milli

Hasıla'dan (GSMH) eğitime ayrılan pay, sosyo-ekonomik yapısı itibariyle ülkemizin çok gerisinde olan ve çoğunun haritadaki yerini bile bilinmeyen Barbados Adaları (%7.1), Brunei Sultanlığı (%4.8), Fildişi Sahilleri (%4.6), Kiribati (%11.4), Fiji (%5,2), Vanuatu (%7.3), Honduras (% 4) gibi ülkelerin bile gerisindedir.

Elbette eğitim sisteminin yaşadığı sıkıntılar dün ortaya çıkmamış, yıllardır sürdürülen bilinçli politikaların bir birikimi olarak bugünlere gelmiştir. Ancak şu anda iktidarda olan AKP, bu olumsuz birikimi daha da arttırmak için elinden geleni yapmaktadır. Eğitimin ve eğitim emekçisinin bir türlü çözüme kavuşturulmayan sorunları, özellikle AKP iktidarı ile birlikte daha da artmıştır. Kamusal eğitimin zayıflatılması, eğitimin tamamen paralı hale getirilmek istenmesi, cinsiyet ve mezhep ayrımcılığına ilişkin uygulamalar, siyasi kadrolaşma uygulamaları, öğretmenlerin ek ders ücretlerindeki haksız kesintiler ve daha birçok sorun ve skandallar sürmektedir.

Eğitim sisteminde yaşanan sorunları ana başlıklarla sıralamamız gerekirse;

- Türkiye'de 2008 yılı itibariye eğitilebilir nüfusun belli bir bölümü eğitim hakkından yararlanamamaktadır. Eğitimin en önde gelen sorunlarından birisi olan okullaşma sorunu, hala çözülmemiştir.
- İlköğretim öğrencilerinin öğretim şekline göre %45'i normal eğitim yapan okullarda, %55'i ikili eğitim yapan okullarda okumaktadır. Şehir ilköğretim okullarının üçte ikisinde ikili öğretim yapılırken, köy ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin büyük bölümü birleştirilmiş sınıflarda eğitim görmektedir.
- Türkiye'de 6-13 yaş grubundaki çocukların 273 bin 634'ü okula gitmemektedir. Bunların 78 bin 261'ini erkekler, 195 bin 373'ünü kızlar oluşturmaktadır.
- Türkiye'deki 8 milyon engellinin % 36.3'ü okuma yazma bilmemektedir. Engelliler arasında ilkokul mezunlarının oranı %41 iken, yüksekokula devam edenlerin oranı sadece %2.24'tür.

- Eğitimin niteliğini yükseltmek için derslik yapımına paralel olarak her yıl en az 50 bin kadrolu öğretmen atamasına ihtiyaç vardır.
- Türkiye’de eğitimin 30 öğrencili sınıflarda verilmesi durumunda net derslik açığı 68 bin 195’tir. Buna göre her yıl 35 bin derslik yapılması durumunda derslik açıkları iki yılda bitirilebilir.
- Okullarda araç-gereç, kütüphane, fiziki altyapı ve donatım yetersizlikleri hala giderilememiştir.
- Okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde yaklaşık 5 milyon çocuk ve gencimiz, çağ nüfusu içinde olmasına rağmen eğitim hakkından yararlanamamaktadır.
- Sınıf mevcutları büyük kentlerde ortalama 45-50 civarındadır, sınıfların kalabalık olması eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilemektedir.
- Yıllardır kadrolaşma eğitimin temel sorunlarının başında gelmektedir. Kadrolaşmaya paralel olarak özellikle Eğitim Sen üyelerine yönelik, sürgünler, cezalar ve kıyımlar yaşanmakta, binlerce eğitim emekçisini mağdur edilmektedir.
- İş güvencesiz çalışmayı esas alan geçici ve sözleşmeli öğretmenlik uygulaması, son yıllarda başvurulan “ucuz işgücü” uygulaması giderek yaygınlaştırılmıştır. Eğitim Sen’in tespitlerine göre 50 binin üzerinde sözleşmeli, 150 bin civarında ücretli öğretmen çalıştırılmaktadır.
- Bu hükümet döneminde kadrolaşma eğitimin temel sorunu haline gelmiş, kadrolaşmaya paralel olarak sürgünler, cezalar ve kıyımlar binlerce eğitim emekçisini mağdur etmiştir; Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatından başlayıp, en ücra köşedeki okulun müdür yardımcısına kadar AKP yanlısı, ırkçı-gerici kadrolaşma yaşanmaktadır.
- Sendikal örgütlenme önündeki yasal ve fiili engeller kaldırılmamış; ILO sözleşmelerine aykırı bir şekilde grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı yönünde herhangi bir adım atılmamıştır.

- Eğitimde hizmetli, memur ve diğer yardımcı personel açıkları giderilmediği gibi, “dışarıdan hizmet satın alma” uygulaması yaygınlaşmıştır.
- Eğitim emekçilerinin önemli bir bölümü yoksulluk ve açlık sınırı altında yaşam mücadelesi vermektedir.

Türkiye’de eğitimin içinde bulunduğu sorunların boyutu, sağlıklı bir eğitim hizmetinin gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktan çok uzaktır. Eğitimin sorunlarının çözümü eğitim hakkının toplumsal bir hak olduğu, bu hakkın eşitlikçi kamusal bir eğitim ve buna bağlı olarak benimsenecek kamusal kaynak kullanımıyla sağlanabileceği unutulmamalıdır. Kamusal kaynakların, toplumsal gereksinimler yerine diğer alanlara kaydırılması eğitimin sorunlarının daha da artmasına neden olmaktadır.

Eğitim Sen, başta eğitim sisteminin temel sorunları olmak üzere, eğitim ve bilim emekçilerinin ekonomik, sosyal, mesleki ve özlük sorunlarının en kısa sürede, kalıcı olarak çözülmesini talep etmekte, bunun için mücadele etmektedir. Sorunların çözümünün, eğitim sendikalarının, öğrenci ve veli örgütlerinin taleplerine kulaklarını tıkayarak, kendi bildiğini okumayı temel politika edinerek gerçekleştiremeyeceği ortadadır. Eğitimde çeşitli düzeylerde yaşanan sorunların çözülmesi, yaşanan sıkıntıların giderilmesi noktasında somut, planlı ve radikal adımlar atılması gerekmektedir.

Eğitim sisteminin içinde bulunduğu sorunların aşılması, Türkiye’de eğitimi hak ettiği noktaya taşımak, ancak gerçekleştirilecek köklü değişikliklerle olanaklı olabilir. Merkezden statükonun korunmasına yönelik yönetim yerine, katılımcı, özerk, demokratik yönetim anlayışı benimsenmeli ve uygulanmalıdır. Bu nedenle eğitim sisteminde yapısal değişiklikler gereklidir. Okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim yatırımlarına, ders kitaplarının hazırlanmasından eğitim yöneticilerinin belirlenmesine; sınıf mevcutlarından eğitimin bilimsel, demokratik, laik yönünün geliştirilmesine; derslik, okul, öğretmen açıklarından eğitimin

genel bütçe içindeki payına kadar, eğitimin hemen her alt konusunda köklü değişimlere gereksinim vardır. Eğitim Sen’in mücadelesi bu açıdan da ayrı bir önem taşımaktadır.

Eğitim Sen olarak Türkiye’de ve bizim gibi pek çok ülkede eğitim sisteminin sağlıklı bir yapıya kavuşmasının, her şeyden önce, eğitimin bir “kamu hizmeti” olarak görülmesinden geçmekte olduğuna inanıyoruz. Eğitimin temel bir insan hakkı olduğu, bu nedenle, herkesin eşit, parasız, kamusal eğitim hakkından yararlanabilmesinin ancak kamusal hizmet anlayışı çerçevesinde gerçekleşebileceğini düşünüyoruz. Dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikalarının Son Dönemde Karşılaştıkları Örgütlenme ve Ücret Eşitsizliği Sorunları

Dženana Tanović- Hamzić

Ortaöğretim, Yükseköğretim, Bilim ve
Kültür Sendikası

Merhaba, hepinize iyi günler dilerim. Benim adım Dzenana Tanovic: Hamzic. Ben Bosna Hersek Ortaeğitim, Yükseköğretim, Bilim ve Kültür Sendikası'nın genel başkanım. Birkaç dakikalık konuşmam sırasında sizlere Bosna Hersek'te eğitim emekçileri olarak karşı karşıya olduğumuz sorunları özetlemeye çalışacağım.

Her şeyden önce belirtmeliyim ki son birkaç ay içinde sendikamız iki grev gerçekleştirdi. Bunlardan ilki, 6 Kasım 2008'de gerçekleştirilen uyarı greviydi. Bu grev esnasında temel sorun, hükümetin sendikamızla işbirliği geliştirmekten kaçınmasıydı. Bunun nedeniyse ortaeğitim aktiviteleriyle ilgili imzaladıkları protokolda değişiklik yapmayı kabul etmemeleri ve ücret artışlarıyla ilgili sözlerini yerine getirmemeleriydi.

İkinci uyarı grevi 26 Kasım 2008'de gerçekleştirildi. Sorun aynıydı ve hükümetle bakanlık bizimle kesinlikle işbirliği yapmaktan kaçınıyordu.

Bu grevin çok temel talepleri vardı ve üyelerimizin yeni yıl için taleplerini toplu sözleşmede bağtılamadan yapılması mümkün değildi.

Grevlerin sonucunda sendikamız gücünü gösterdi. Elbette burada sendikal hareketin gösterdiği dayanışma ve birlik belirleyici oldu.

Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları
Ortak Konferansı

BOSNA HERSEK

Ekonomide karşılaştığımız tsunaminin yanında bir de eğitim sisteminde 13 ayrı hükümet ve 13 ayrı bakanlıkla uğraşmaktayız. Bu da gösteriyor ki eğitimde ve sendikal mücadelede zorluklar bitmeyecek.

Bizi bekleyen bir dizi eylemlilik var ve biz kesinlikle haklarımız için savaşağız. Haklarımızdan asla vazgeçmeyeceğiz.

İlginiz için çok teşekkür ederim.

**BALKAN
ÜLKELERİ
EĞİTİM SENDİKALARI
“ORTAK KONFERANSI”**

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitimde Özelleştirme: Yunanistan'da ve Avrupa'da Eğitimde Özelleştirmenin Gizli ve Açık Biçimleri

Themis Kotsifakis

OLME

Genel Sekreteri

OECD, Dünya Bankası gibi uluslar arası kuruluşlar açık ya da gizli biçimde eğitimde özelleştirme pratiklerini teşvik etmektedir. Bu da bir şekilde kapitalist niyetlerin uzantısıdır. Ayrıca, AB eğitim politikalarını belirleyen yönergeler aracılığıyla da bu yönde güçlü bir baskı uygulanmaktadır.

Yunanistan'da anayasal engeller olmasına ve güçlü biçimde korumaya ve genişletmeye dönük mücadeleler örgütlenmesine rağmen eğitimin kamusal niteliğine karşı çok güçlü bir meydan okuma söz konusu.

Bu noktada eğitimin özelleştirilmesi sürecinin örtülü araçlar yoluyla yürütüldüğünü belirtmek ve bunun bir modernleşme biçimi olarak sunulduğunu ifade etmek gerekiyor. Piyasa mantığı, çağdışı olarak sunulan ve günümüz toplumlarının gereksinimlerini karşılamaktan uzak olduğu savunulan kamusal boyuta karşı “yeni” ve “modern” olarak sunuluyor. Gerçekte, “kamu” işletmelerin ve piyasanın gereksinimlerini karşılamaktan uzak olduğu için modası geçmiş olarak yansıtılıyor. Özelleştirmeyi dayatmayı amaçlayan ideolojik saldırı, kendisini olumlu çağrışımları olan ve toplumsal olarak kabul edilebilir görülen “inovasyon”, “özerklik”, “adem-i merkezileşme”, “müzakere”, “diyalog”, “değerlendirme”, “akıllı okul” gibi kavramlar aracılığıyla yürütülüyor. Bu terimler, özelleştirmenin “Truva atları” olarak gizli bir işlevle donatılıyor.

1. Bugün özelleşmiş eğitimin teşvikine katkı veren temel etmenlerden birisi, kamusal eğitimin değersizleştirilmesi ve geriletilmesi. Kamusal eğitime yeterli düzeyde kaynak ayrılmaması (Yunanistan'da eğitime ayrılan kamu kaynakları, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 3'üne zor ulaşıyor) sözkonusu değersizleştirilmenin en önemli gerekçesi. Ama bu tek neden değil. Binalar ve okul ekipmanları gibi altyapı unsurlarının eksikliği, eğitim-öğretim yılı başlangıcında öğretmen açıklarını kapatma sürecinde yaşanan gecikmeler, eğitim planlamasının yetersiz olması ve okul birimlerinin kötü yönetimi, okulların işlevsel harcamaları için yeterli kaynağın bulunmaması, eksik ve yetersiz öğretmen yetiştirme süreci ve öğretmenlerin genel finansal ve sosyal durumlarındaki kötüleşme, iyi düşünülmeden eyleme konulan ve diyalog gerektiren konularda kontrol dışı ve ani değişikliklere gidilmesi, aşamalı olarak devlet okullarının değersizleşmesine ve ailelerin "iyi özel okul" arayışlarına yönelmesine yol açan etmenler arasında yer alıyor.

2. Aynı zamanda, sınav bariyerlerinin teşviki, öğrenciler ve aileleri tarafından sıklıkla özel okul aranmasının dolaylı yolu olarak yorumlanıyor. Üniversiteye giriş için 10 puan koşulunun getirilmesi, oldukça karlı bir özel okul piyasasının oluşmasına imkan veriyor.

3. Bir diğer ciddi tehlike ise öğretmenlerin ve eğitsel çalışmaların değerlendirilmesi sürecinin planlanmasından kaynaklanıyor. Diğer ülkelerden gördüğümüz deneyimler çok önemli. Her okulun sonuçlarının kamuoyuna duyurulması, okulların farklı kategorilere göre sınıflandırılması sonucunu doğuruyor ve bu da öğrencinin performansını etkileyen geniş toplumsal, mali ve eğitsel eşitsizlikleri yansıtıyor. Bununla birlikte, okul sonuçlarının basılması ve sınıflandırma tabloları, öğrenci velilerinin çocuklarını bir şekilde en iyiler arasındaki okullarda eğitimlerini sürdürmeleriyle ilgili yüksek eğitime dönük beklentileri arttırmak gibi zincirleme sonuçlara yol açıyor. Bunun bir örneği, Büyük Britanya'da yaşanıyor.

4. Eğitim sisteminin adem-i merkezileştirilmesi ve hükümetlerin zaman zaman teşvik etmeye çalıştıkları "okulda eğitimsel özerklik", temel hedefin demokratik ve katılımcı bir örgütsel ve yönetsel yapı olmadığını,

esas hedefin eğitsel ve finansal sorumlulukların bölgesel otoritelere devredilmesi olduğunu gösteriyor. Buradaki beklenti, velileri ve yerel topluluğu maliyetleri paylaşmaya zorlamak, bu sayede de okulların finansal sıkıntılarla daha kolay baş edebilmesine olanak tanımak. Son olarak, herkesin hükümet politikaları ve kamusal eğitim sistemine yeterli ödenek ayrılmaması nedeniyle ortaya çıkan sorunlardan eşit derecede sorumlu olması bekleniyor.

5. Eğitim alanını giderek daha fazla girişimci işgal ediyor ve elbette bazı durumlarda okulun bazı temel ihtiyaçlarını kar amacı gütmeyen karşıladıkları da görülüyor. Eğitimle girişimci arasındaki ilişkilerin sıkılaşması özellikle teknik ve mesleki eğitim alanında daha belirgin, aynı zamanda yüksek öğretim alanında da. Eğitim sürecine epeyce katkı veren çevre eğitimi, sağlık projelerinin teşviki gibi çeşitli “yenilikçi” yollarla, özel şirketleri sponsorluk görüntüsü altında okullarda program yürütmek için Avrupa fonları tarafından doğrudan finanse ediyorlar. Örneğin büyük bir otomobil firması bir program düzenliyor ve yol güvenliğiyle ilgili eğitsel materyal basıyor, bir fast food gıda firması ise diyet programını düzenliyor. Özellikle burada bir de yeni iletişim teknolojileri sektörüne vurgu yapmamız gerekiyor. Bu sektörde hükümetler ünlü çokuluslu software şirketleriyle tercihli anlaşmalar yoluyla eğitim alanına sadece bu firmaların ürünlerini yerleştiriyor, bu noktada eğitime ve müfredat programlarına ilişkin sadece finansal bir bağımlılık ilişkisinin öngörülmediğini, aynı zamanda ideolojik bir bağımlılığın da teşvik edildiğini belirtmek gerekiyor.

6. Eğitim Bakanlığı ile Avrupa programları tarafından teşvik edilen okul organizasyon ve yönetim modellerinin hemen tümü, okulu piyasa kurallarına göre işleyen ve “insan kaynakları yönetimi” tekniklerini yönetimin taleplerine göre uygulayan bir işletme gibi algılayan teknokratik “yönetim” mantığına dayanıyor.

7. Ayrıca Hükümet tarafından özel eğitime “özel” bir uygulama söz konusu. Biz ilk kez mesleki eğitime dönük özel enstitülerin finansmanının AB fonlarıyla gerçekleştirilmesine imkan veren kararı görüyoruz. Aynı zamanda özel okul fiyatlarının alt sınırının düşürülmesi, özel okul

sahipleri için özel okul merkezleri ve evleri işletme olasılığı yönündeki kararı ve ayrıca artık ilave yetiştirme programlarının örgütlenmesi için AB fonlarını kullanabildiklerini de hatırlatmak gerekiyor.

8. Okul binalarının inşası için teşvik edilen kamu-özel işbirliği yöntemi, otopark ve internet kafe gibi açılımlarla epey karlı bir iş alanına dönüşmüştür. İnşaat firmaları bu hizmetleri sömürecekler ve uzun vadede okul binalarının bakımı işini de üstleneceklerdir.

9. Eğitim alanı dışındaki temizlik ve personelin ödemeleri gibi hizmetlerde özel sektöre sağlanan imtiyazlar da bir diğer başlık olarak belirtilmelidir.

Tüm bu sayılanlar ilk ve ortaöğretimde gerçekleşirken, diğer yandan da Yunanistan Anayasası'nın yükseköğretimin parasız olmasını ve tüm öğrencilere devlet üniversiteleri tarafından sağlanmasını düzenleyen 16. maddesini değiştirmeye çabalyorlar.

İlgili maddenin değiştirilmesi fikri, eğitim hareketinin birleşik mücadelesi tarafından geliştirilen tepkilere dayalı olarak rafa kaldırıldı. Şurası açık ki bu değişiklik, özel üniversitelerin yaygınlaşmasını ve yüksek düzeyde harçların gündeme gelmesini kolaylaştıracaktı. Elbette bunun doğrudan sonucu, sadece maddi gücü yerinde olanların kayıt yaptırabilmeleri nedeniyle eğitimde sınıf farklılıklarının derinleşmesi olacaktı.

Bununla birlikte, en büyük değişiklik, kamusal yükseköğretimin işleyişine ve yönüne ilişkindir. Anayasa'nın da yardımıyla bu girişimleri piyasanın gereksinim ve önceliklerine göre oluşturulacak kapsamlı bir değerlendirme çabalarına kaldıraç olarak kullanmak yoluyla, özel üniversiteler devlet üniversitelerinin girişimciler tarafından ele geçirilmesi ve devlet üniversitelerine sermayenin çıkar ve kar beklentileri doğrultusunda boyun eğdirilmesi noktasında katalizör görevi görecektir. Bugünkü anayasa değişikliğine de ilham veren temel neoliberal doktrin, sosyal hakların olmadığı, piyasanın işleyişiyle geliştirilen bireysel yeteneklerin var olacağı bir anlayışa dayandırılmaktadır.

Söz konusu anayasa değişikliğinin rafa kalkmasından sonra, hükümet ülkemizde faaliyet yürüten bazı ticari girişimleri Liberal Çalışmalar Merkezleri olarak yasallaştırma yoluna gitmiştir. Yeni çıkarılan bir yasanın ve 2005 yılında yayınlanan 36 numaralı AB yönergesinin katkısıyla, bu özel eğitim merkezleriyle kolejlerden mezun olanlara devlet üniversitelerinden mezun olanların sahip olduğu tüm mesleki haklar tanınmak istenmiştir.

Sonuç olarak, hem kamu hem de özel sektör için geliştirilen neoliberal “eşit muamele” algısına dayanarak, özel okul ve süpermarket görünümü üniversite fikri daha açık hale gelmektedir. “Müşteri”lerinin ekonomik koşullarına göre bireysel düzeydeki eğitsel gereksinimleri karşılayacaklar ve hizmetlerini kupon sistemiyle yürüteceklerdir.

Bununla birlikte, bu politikalara karşı eğitim hareketi, sosyal ve mali açıdan avantajsız durumdaki Yunan toplumsal katmanlarının yararına telafi edici eğitim politikalarını ve eğitimde herkes için fırsat eşitliği ilkesini savunmayı sürdürmek zorundadır. Aynı zamanda, eğitimin kamusal niteliği konusunda halkın bilinçliliğini yükseltmek amacıyla, özelleştirmenin “gizli” yönlerini incelemeyi de kesintisiz biçimde sürdürmeliyiz.

Bu nedenle, bugün her zamankinden daha çok gerekli olan şey bizim ücretsiz, her çocuk için yüksek düzeyde bilgi sağlayan bir devlet eğitimi için mücadele etmemizdir.

Mali Kriz ve Eğitim Alanındaki Sendika Teşkilatları ve Ücretli Çalışanların Üzerindeki Etkisi (Ulusal Tecrübeler)*

Prof. Gheorghe Isvoranu

SPIRU HARET

Eğitim Sendikası Federasyonu Başkanı

Saygıdeğer başkanlık heyeti ve sevgili arkadaşlar,

Finansal kriz, işsizlik oranının keskin bir şekilde artmasıyla ilişkili olarak emekçiler üzerinde ağır etkileri olan ekonomik bir krize dönüşmüştür; ancak işsizlik oranları baz alındığında eğitim sisteminin bundan ağır biçimde etkilendiği şu an için söylenemez.

Bu yılın ilk ayından itibaren beklenilenin de üstünde bir bütçe açığı ile karşı karşıya gelen Romanya Hükümeti, acil önlem paketi olarak özellikle eğitim işkolunda çalışan emekçilerden olmak üzere, emekli maaşlarıyla çalışanların gelirlerinden kesintiye gitti. Şunun altını çizmek isterim ki tecrübeleri takdir gören sendikamıza üyelik aidatı ödeyen yaklaşık 9000 emekli öğretmen çalışmaktadır. Şunu da belirtmek isteriz ki Romanya'daki eğitim alanındaki açığı da bildiğimizden dolayı hem emekli hem de birkaç bin diplomasız öğretmeni işe aldık.

Sonuç olarak, çalışma hakkının sınırlandırılmasını öngören tedbirlerle birlikte, devam etmekte olan eğitim yılında eğitim alanındaki faaliyetlerin dengesini bozma tehlikesi meydana geldi, bu nedenle "Spiru Haret" Eğitim Sendikalar Federasyonu olarak karşı çıktık.

Hem Eğitim Bakanlığı seviyesinde hem de Hükümet dahilinde yapılan görüşmeler bu hükmün etkilerinin iptal edilmesini sağladı ve bu yolda

* Bildiri metni, sendikamıza Türkçe olarak iletilmiştir.

mücadelemiz arkadaşlarımızın faaliyetleriyle devam etmektedir. Mevcut Hükümet özellikle öğretmenlik diploması olmayan ve asistan öğretmenleri etkileyecek olan %20 oranında personelin işten çıkarılmasını öngördüğü için gelecek belirsizdir. Bu talimatlar uygulanacak olursa, öğretmen sayısının zaten halihazırda yetersiz olmasından daha da ciddi sorunlarla karşılaşacağız. Bu durum şu an itibarıyla imkansızdır; sorunun aşılması için öngörülen tek çözüm yolu; çalışma saatlerinin artırılması, sınıf başına düşen öğrenci sayısının artırılması veya eğitimin niteliğine korkunç etkileri olan ders sayısının düşürülmesidir.

Romanya Hükümeti 2008 yılının sonbaharında üniversite öncesi kurumlarda eğitim çalışanları için %50 maaş artışını öngören düzenlemeyi oy birliğiyle onayladı; fakat dönemin hükümeti bu kararı engelledi. Çelişkili olarak, 2008 yılındaki demokratik seçimlerden sonra işbaşı yapan yeni hükümet kamuoyu karşısında yasayı desteklemesine rağmen iş başına geldikten sonra tam tersi bir tutum takınıyor. Buna karşılık 2009 yılının Nisan ayına kadar maaşların dondurulması, bundan sonraki süreçte de ekonomik verileri göz önüne alarak görüşmelere başlanmasını öneriyor. Öğretmenlerin memnuniyetsizliğine yol açan bu politikalar nedeniyle sendikamız ağır bir baskı altındadır. Bu sorunu çözmeye gayret etmemiz gereklidir.

Romanya’da, eğitim alanında gerekli olduğunu bildiğimiz, tüm siyasi güçlerin ve bazı sendikaların 2008 yılında imzaladığı Ulusal Anlaşma vardır. Bu anlaşma çerçevesinde insan kaynakları masrafları yatırım olarak sayılmalı ve buna göre işletilmelidir.

Kriz, şimdilik siyasi aktörlerin ve başbakanın belgeye uymamalarına neden oluyor, fakat “Spiru Haret” Eğitim Sendikaları Federasyonu’nun üyelerine dönük manevi görevi bu şartların uygulanması için mücadele etmesini gerektirir, çünkü uluslararası çabanın amacı eğitim ve insan kaynakları altyapısında yatırımların artırılmasıdır ve eğitim alanında olağanüstü yatırım yaparak mali krizin aşılması mümkündür.

2009 için sendika mücadelesinin hedefi, kamu çalışanlarının maaş haksızlığını azaltan veya sıfıra indiren tek ücret yasının Hükümet tarafın-

dan desteklenmesini sağlamaktır. Bu şekilde eğitim çalışanları mali krizin etkilerinden biraz da olsa korunmuş olur. Aslına bakarsanız, hükümetin yıllardan beri devlet kademelerinin çeşitli kategorilerinde çalışan hakimler, işçiler, devlet dairelerindeki memurlar... için uyguladığı özel maaş ve emeklilik yasalarından dolayı, bu çalışanların maaşları Cumhurbaşkanının maaşını birkaç kez katlayacak şekilde artmıştır. Bu yüzden tek maaş yasasının gerçekleştirilmesi çok zordur. Buna bağlı devlet çalışanları arasındaki uçurumda, eğitim çalışanlarının maaşları en alt seviyelerde yer almaktadır.

Ortaya çıkan tüm sorunların çözülmesinde ve aynı zamanda gelecekte yapılabilecek protesto faaliyetlerinde, burada mevcut iki federasyon “Spiru Haret” Eğitim Sendikaları Federasyonu ve Eğitim alanındaki Serbest Sendikaların federasyonu olarak işbirliği içinde olduğumuzu ve ortak hareket ettiğimizi bildiririz.

Gösterdiğiniz dikkat ve ilginiz için teşekkür ederim.

Finansal Kriz ve İtalyan Eğitim Emekçilerine Etkileri

Gabriella Giorgetti
FLC CGIL

Finansal ve ekonomik krizler Berlusconi hükümeti için kamuoyu nezdinde, iktidara geldiği günden beri en önemli gündem maddesini oluşturan milli eğitimdeki bütçe kesintilerini haklı göstermek için iyi bir bahane olmuştur.

Bu noktada 3 ana uygulama dikkat çekiyor:

1- Eğitime ayrılan devlet kaynaklarındaki kesintiler:

a- Önümüzdeki üç yıl içinde (devlet) eğitime ayrılacak kaynaklardan 8 milyar Euro'luk ve ilk 4 yıllık süre zarfında kademeli olarak üniversitelere aktarılması planlanan paranın 1/3'nün kesilmesi.

b- Eğitim işkolunda 130.000 kişinin işini kaybetmesi ve

c- Öğrencilerin haftalık ders saatlerinin azaltılması. Şu anda haftada 30 ve 40 saatlik iki modele sahip olan ilköğretim sisteminde haftalık ders saati 24'e inecek ve 80'lerde ilköğretim reformunun kabulünden önce olduğu gibi sınıf başına bir öğretmen düşecek şekilde olacak. Bu düzenlemelerle İtalyan Hükümeti uluslararası araştırmalarda başarılı sonuçlar elde etmiş geçerli bir pedagojik ve didaktik tecrübeyi (eğitim sistemini) ortadan kaldıracak.

d- Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ve sınıf mevcutları artacak.

2- 68'den önceki seçiciliğe ve liyakata dayalı eğitim sistemine ideolojik geri dönüş yaşanacak. İlk ve orta öğretimde öğrencinin bir üst sınıfa geçmek için bütün alanlarda yeterli değerlendirme notu alamaması du-

rumunda üst sınıfa geçmesini önleyen sisteme geri dönüş olacak. Ayrıca, lise eğitiminde (15-19 yaş aralığı), şu anda davranış notunun bilgi ve beceri değerlendirme notları üzerinde hiçbir etkisi olmamasına dayalı sistem tersine çevrilecek ve davranış notu geçme notunun altında olan öğrenci bir üst sınıfa geçirilmeyecek.

3- Özel okulların sayısı arttırılacak ve milli eğitim özelleştirilecek. Mecliste tartışılacak olan özel kişilerin okul yönetimine girmesini öngören düzenleme geçerse, üniversiteler, üniversite senatosu tarafından alınacak kararlar statülerini değiştirerek özel kuruluşlar haline gelebilecek. Okullardaki temizlik, kantin gibi hizmetlerin dışarıdan temin edilmesi ve bunların gizliden gizliye özelleştirilmesi yaygın hale gelecek.

Bu politikaların başlıca sonuçları neler olacak?:

1- Kişisel olarak işten çıkarılma fonu, işsizlik maaşı gibi destek politikalarından hoşlanmayan biri olarak söylemem gerekirse, üniversitelerde ve okullardaki geleceği şüpheli yüz binlerce kısa dönem sözleşmeli personel işten çıkarılacak.

2- Haksızlıklar artacak. Ekonomik krizin birçok aileyi, özellikle de tek gelire sahip aileleri güçlükler içine soktuğu bu dönemde, ders saat ve sayısındaki azalma, fakir sosyo-ekonomik yapıya sahip ailelerden gelen çocukların fırsat eşitliği şanslarını azaltacak. Gerçekte, yapılan araştırmalar gösteriyor ki öğrencinin okulda geçirdiği zamanın ve öğretmenlerin mesleki devamlılığının öğrenciler üzerinde olumlu etkileri var, buna ilaveten fırsat eşitliğini yaratmaya da katkısı var.

3- Yeni mezunların eğitim işkolunda ve araştıma görevliliğinde iş bulmaları mümkün olmayacak.

4- Okul öncesi eğitimdeki kısıntılardan dolayı kadınların iş gücüne katılımı olumsuz yönde etkilenecek. Oysa ki İtalya'daki oran AB ortalamalarının üzerinde.

5- Araştırmalara mali kaynak ayrılmayacak, yatırım yapılmayacak. Bu noktada ekonomik kriz şu ana kadar sürdürülemeyen ekonomik gelişmeyi tekrar düşünmek için iyi bir fırsat.

6- İşçi sınıfı arasında kalıcı/geçici, İtalyan/göçmen, yaşlı/genç gibi bölünmelere neden olacak.

Bu gibi kriz ve zorluk dönemlerinde, işçilerin taleplerine tatmin edici cevaplar verebilmek ve yukarıda bahsi geçen politikalara karşı mücadele edebilmek için güçlü bir sendika birliği gereklidir. Ancak bu gibi krizler İtalya'da, sendikaları birbirleriyle karşı karşıya getirmek ve sendikal mücadeleyi zayıflatmak için kullanılır. Bilindiği gibi bunda Berlusconi'nin neredeyse tamamına sahip olduğu medyanın parmağı büyüktür. Ayrıca acil önlemler için talepte bulunanların seslerinin kısılması bilindik bir oyundur. Bu anlamda CGIL Konfederasyonu'na üye FLC en büyük hedeflerden biridir. Bir ay önce hükümetle onun yandaşları arasında, İtalya'nın en büyük konfederasyonu olan CGIL'in taraf olmadığı, pazarlık sürecinde yeni usulleri öngören ve sendikalarla işverenlerin ilişkilerini düzenleyen bir mutabakat imzalandı. CGIL anlaşmayı işçilerin maaşlarını daha da kötüleştireceği ve sendikal mücadeleye zarar vereceği gerekçesiyle imzalamadı. Bu durum üniversitelerin ve eğitim işkolunun içinde olduğu birçok başka işkolunda daha yaşandı. Sol ve aşırı sol partilerin zayıf oldukları bu kriz zamanında hükümete muhalefet eden tek kurum CGIL'dır. Mücadelemize eğitim işkolunu korumak adına devam edeceğiz. Birtakım sonuçlar elde ettik; ancak bu sonuçlar halen tatmin edici düzeyde değil. Mücadelemizi didaktik ve pedagojik eğitim modelini; kısa dönem sözleşmeli eğitim emekçilerinin sayılarını azaltıp onlara devamlılığı ve güvencesi olan iş sağlayıncaya; GSMH'da eğitime ayrılan payı arttırmaya; eğitim emekçilerinin maaşlarında artış sağlayıncaya kadar devam edeceğiz. Bu savaşımı verirken haklı mücadelemizi destekleyen konfederasyonun parçası olmak bizim için çok önemli. Yarın Pino Patroncini muhalefet safını genişletmenin gerekliliği üzerine konuşacak. Şunu belirtmek isterim ki bu savaşımında her düzeyde, özellikle uluslar arası düzeyde yeni müttefiklere sahip olmak çok önemli. Eğitim-Sen'e bizi bu seminere davet ettiği için, hepimize ise yardımlarınız ve mücadelemize olan desteğinizden dolayı çok teşekkür ederim.

Ekonomik-Maddi Sıkıntılar ve Eğitimde Çalışanlar Üzerindeki Etkisi*

Dojcin Cvefanoski
SONK

MAKEDONYA

Saygıdeğer meslektaşlarım, öncelikle sendikamızın 37.000 üyesinin kucak dolusu selamlarını size, sendikalarınıza ve Eğitim-Sen'e iletmek isterim.

Makedonya Cumhuriyeti eğitim işkolunda çalışanların ekonomik ve sosyal durumunun, devletimizin genel ekonomik durumuna göre yetersiz olduğu görülmüştür. Geçen yüzyılın doksanlı yıllarında bağımsızlığını ilan eden devletimizde genel yaşam şartları ve ekonomik durum ağır koşullardaydı. Dahası, 1992 yılında Hükümetin getirdiği yasalara göre her alanda çalışan tüm devlet çalışanlarının maaşları donduruldu, tabii ki bu durumu eğitimde çalışanlar da hissetti. Bu durum 2002 yılına kadar tam olarak on yıl sürdü ve yaşam koşulları yıldan yıla daha da zorlaştı.

Süregelen bu zor hayat şartları, eğitimde çalışanların harcadıkları emeğe ve kendi mesleklerine karşı güvenlerini kaybetmelerine neden olmuştur. 2001 yılının sonlarına doğru, sendika yönetiminde ve sendika kurumlarında değişimler oldu. Bu süreç içerisinde sendika grev ve protesto gibi radikal reformlar ve önlemler düzenleyerek çeşitli önlemler almaya başladı. Bu gelişmelerin ardından maaşların dondurulmasını düzenleyen yasa kaldırıldı, maaşlarda %30'luk zam ve ödenmeyen maaşların öden-

* Bildiri Osman Emin tarafından Türkçe olarak sunulmuştur.

TÜRKİYE

mesisi sorununun çözümü için adımlar atıldı. Hızlı ve güçlü sendika etkinlikleri 2002'den 2008 yılına kadar eğitimde çalışanların maaşlarında artışa yol açtı, kamuda maaşların yaklaşık 300 Avro'ya ulaşmasına sebep olduk. Bahsettiğimiz yıllarda eğitimin her derecesine yönelik toplu sözleşmelerin imzalanmasını sağladık ve böylece maaşların sabitlenmesini gerçekleştirdik. Tüm bu yaptığımız etkinlikler sonucunda kamuda çalışanların %90'ı sendikamıza üye oldu.

Sendikamız multi-etnik olduğundan dolayı gurur duymaktayız ve bununla gerçekleştirdiğimiz etkinliklerle karışık etnik toplumların bir arada çalışıp yaşamalarının mümkün olduğunu göstermiş durumdayız. Pozitif gelişmeler gösterdiğimizize inanıyoruz; ancak biliyoruz ki Makedonya Cumhuriyeti son finansal krizden ağır şekilde etkilenmektedir. Bu yeni gelişmeleri göz önüne alarak sendika olarak, ekonomide öngörülen olumsuz sonuçlarla karşı karşıya gelmemek için devlet kurumlarına isteklerimizi bildirdik. Genel olarak hayat şartlarında ve harcamaların artmasındaki yüzdeliğe göre maaşların düşmemesi ve bu süreci izlemesi gibi isteklerimizden vazgeçmeyeceğimizi bildirmek isterim. İşyerinde kalma sürekliliğinin ülkemizde bir alt sorun olduğu görülmüştür, sebep olarak da doğum oranının sürekli düşmesi buna bağlı olarak okullardaki sınıf sayılarının azalması gösterilebilir. Sendikamız sınıftaki öğrenci sayısının azalması için ve şimdiki sınıf sayılarının korunmasıyla ilgili olarak Eğitim Bakanlığından istekte bulunmuştur. Önümüzdeki büyük sorunlar kimilerine göre uzun vadeli, kimilerine göre kısa vadeli sorunlar olarak görülebilir.

Sendikamızın tüm bu sorunların üstesinden başarıyla gelebileceğinin ve bunu yapmaya kapasitesi olduğunun bilincindeyiz.

Teşekkür ederiz.

Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)

Sandi Modrijan
ESTUS

SLOVENIA

Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları Konferansı

•
– Ortak Sorunlar Ortak Çözümler –
•

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve
Sendikaları Üzerindeki Etkileri (Slovenya
Örneği)*

Sandi Modrijan – ESTUS (Slovenya)

ANKARA, 28 Şubat– 1 Mart 2009

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları Üzerindeki
Etkileri (Slovenya Örneği)*

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Zamanda Geriye Gitmek ...

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- 2002'de Eğitim alanında imzalanan toplu sözleşme metnine bir ilave yapıldı.

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Doktorlar : Öğretmenler

1,23

1,00

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- 2002 – 2008: kamuda ücretler donduruldu.

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Haziran 2008 – Kamuda Yeni Toplu Sözleşme İmzalandı

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Eğitim sendikalarının hiçbiri toplu sözleşme metnine imza koymadı.

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Yeni maaş sistemi: Mart 2010'a kadar 4 adımda %14'lük artış

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Ve tam da bu süreçte Kriz geldi ...

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

Kamu İşkolları...

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

• **Hükümetin Önerileri:**

- Temmuz'a kadar ücret artışlarını enflasyon oranında yapmamak,
- Yeni sistemde 3. ve 4. çeyrekte öngörülen zam oranlarını ertelemek
- Terfi koşullarını zorlaştırmak
- Toplu sözleşmede kamu çalışanlarının yaz tatillerini geçirmeleri için ifade edilen ikramiye miktarın (maaşın %25'i) düşürülmesi.

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

• **Sendikaların Bu Önerileri Tepkileri :...**

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

18 Şubat'ta sağlanan anlaşma (Toplamda 13 nokta):

- Temmuz ayında ücretlerde enflasyon uyarlaması yapılmaması,
- Yeni ücret sistemi çerçevesinde belirlenen ücretlerin üçüncü çeyrekte uyarlanması sürecinin 1 Eylül 2009'dan 1 Ocak 2010'a ertelenmesi
- Bu yılın sonuna kadar, kamu çalışanlarının fazla mesai payı almaması
- Yaz tatili ikramiyesinin geçen yılki aynı oranda kalması (672 Euro)

Planlanan Tasarruf: 137 Milyon Euro, Gerçekleştirilen: 100 Milyon Euro

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

Ve Olası Sonuçlar?

- Genel olarak yeni ücret sisteminin yarattığı adil olmayan ilişki biçimi ve memnuniyetsizlik
- Ücret artışının olmaması ve üyelik aidatlarının toplanmasında bir değişiklik gerçekleşmemesi
- Kamuda işten çıkarmalar (öğretmenler açısından) ve okullarda eğitimin niteliğini de etkileyecek şekilde daha az öğretmen istihdam edilmesi
- Kamu ve özel sektör arasında yaratılan çatışma
- Krizin daha geniş toplumsal yansımaları (stres, şiddet vs.)

*Finansal Krizin Eğitim Emekçileri ve Sendikaları
Üzerindeki Etkileri (Slovenya Örneği)*

- Olumlu boyut: Hükümet açık müzakere konusunda ve toplu sözleşmenin sorunlu kısımlarının değiştirilmesi noktasında bizimle anlaşmaya vardı.
- Peki ya Grev Devam Ederse?

TEŞEKKÜRLER

(Sandi.Modrijan@sviz.si)

**BALKAN
ÜLKELERİ
EĞİTİM SENDİKALARI
“ORTAK KONFERANSI”**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

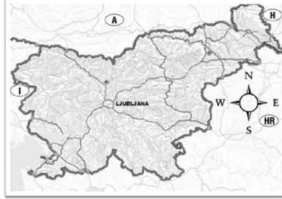

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Sandi Modrijan
ESTUS

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Slovenya Cumhuriyeti
Yüzölçümü: 20,273 km²
Nüfus: 2.025.866

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Kamu Karşısında Özel

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Para/Nitelik

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

- Avrupa Konseyi'nin Yüksek Öğretim ve Araştırmada Kamusal Sorumluluk Tavsiye Kararı'ndan
- Kamu otoriteleri yükseköğretim kurumlarının toplumun çoklu beklentilerini karşılamalarını ve çeşitli ve eşit hedeflerini karşılamalarını sağlamalıdır. Bunlar:
- sürdürülebilir bir istihdama hazırlık
 - demokratik toplumlarda etkin yurttaşlar olarak yaşama hazırlık
 - kişisel gelişim
 - Gelişmiş bilgi temelinde öğretme, öğrenme ve araştırma yoluyla kalkınma.

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Slovenya'da Durum

- Neoliberal bir hükümet iş başında
- Piyasanın kurallarını yükseköğretime dayatıyor.
- Rekabet var.
- Araştırma enstitülerinde idari kurulların bileşenleri değiştiriliyor.
- Bunun yanında yükseköğretimde partnerleri birleştiriyor.

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

**“Slovenya'da Refahı Arttırmak İçin
Ekonomik ve Sosyal Reformlar
Çerçevesi”**

(2005 sonlarında kabul edildi)

Önlem No 28: “Hükümet yeni yükseköğretim kurumları ve programları geliştirmek için uygun koşulları yerine getirecektir. Uzun vadeli hedef en az yarısı özel olmak üzere 7 ile 10 arasında üniversitenin olacağı bir yüksek öğretim sistemine ulaşmaktır.

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Slovenya		Türkiye
4	üniversite sayısı	127
2 milyon	nüfus	70 milyon
1 / 500.000	Nüfus/üniversite oranı	1 / 550.000

**Sorular, sorunlar ve ikilemler
...?**

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

**Yeni Üniversite Oluşturulmasında
Öncelikler Nelerdir?**

- kar?
- Seçkinlerin çatışması?
- Katolik Üniversitesi?
- 5. Üniversite?

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Hepsi Tek Bir Örnekte:

- Bir önceki hükümet, Slovenya Cumhuriyeti Yükseköğretim Konseyi başkanlığına politik olarak uyumlu bir kişiliği atadı.
- Konseyin İşlevi: Danışma amaçlı, yükseköğretim kurumlarını ve programlarını onaylayıp değerlendiriyor.
- Kalite Güvencesi Ajansı yok.
- Yeni başkanın atanmasını izleyen 3 yıllık süreçte Konsey 300'den fazla öğrenim programına ve 24 yüksek öğretim kurumunun kuruluşuna izin verdi; bunlardan 18'i özel!
- Konsey ayrıca 3 özel fakültenin yeni kurulacak 5. üniversiteye katılımını onayladı. Konsey başkanı aynı zamanda bu üç özel fakülleden 2'sinin ortakları arasında yer almaktaydı. Birinde dekanı, diğerinde ise idari komitede yer alıyordu. Yükseköğretim ve Araştırmadan Sorumlu eski bakan, yeni üniversitenin kuruluş iznini, görev süresinin son günlerinde geçirdi. Bununla birlikte, yeni bakan sürecin işleyişiyle ilgili bazı yasal kusurlar buldu ve kararı iptal etti.

Yükseköğretimin Piyasalaştırılması (Slovenya Örneği)

Yeni Hükümet Yeni Sözler:

- **Soru** – "Üniversiteyi "piyasanın görünmez eli" tarafından yönetilmesi gereken bir alan olarak mı yoksa tüm yurttaşların yararına bir kamusal unsur olarak mı görüyorsunuz?"
- " İlk bakışta üniversite eğitimi kamu yararına. Stratejik kalkınma yatırımlarının alanı olmalıdır. Yükseköğretimde piyasa düzenlemesinin rolü çok düşüktür ve ayrıca Slovenya bu alanda piyasa ilişkilerinin yerleştirilmesi için çok küçük bir ülkedir. Yükseköğretim parasız olmalıdır ve öğrencilerden katkı payı almaya dönük her türlü karar sosyal diyalog yoluyla çözülmeli ve eğitimin niteliğini ve standartlarını artırmak ve öğrencilerin sorumlulukları genişletmek amacına dönük olmalıdır. Yükseköğretime giren özel kuruluşlar, ancak ilave kaynak katkısı yapıyorlarsa olumlu olmalıdır. Özel kuruluşların devlet kaynaklarıyla ortak finansmanı yükseköğretim sisteminde ihtiyaç duyulan ders programlarının maliyetlerinin yüklenmesi dışında mümkün olmamalıdır."
- **İşbirliği Anlaşması:** Üniversitelerin ve fakültelerin mükemmelliğini geliştirmek ve iyileştirmek, kalite güvencesi için bir kurum oluşturmak ve kalite programlarının, akademinin ve genel olarak yükseköğretimin özerkliğini bu kurum eliyle temin etmek.

Öğretmenlere ve Onların Sendikalarına Dönük Ekonomik, Politik ve İdeolojik Yeni Provokasyon ve Saldırlara Karşı Gelmek İçin Federasyonumuz Tarafından Geliştirilen Yeni Mücadele Şekilleri

Gheorghe Isvoranu

SPIRU HARET

Eğitim Sendikası Federasyonu Başkanı

Kriz ve küreselleşmeden doğan kışkırtmalara karşı dayanmak için esas değerlerimizden biri olan sendikal dayanışmanın şu anki günün koşulları, ulusal ve uluslararası şartlarda teşkilatlarımız tarafından en verimli şekilde değerlendirilmesinin ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerin tecrübesi yalnızca bu üye ülkeler için değil, diğer ülkeler için de en iyi uygulama örneklerinden oluşmalıdır ve şu anki krizin üstesinden gelmek yalnızca bir sendikanın hususi amacı olmamalı, bunun yerine hepimizin müşterek hedefi olmalı.

Şu anda, her zamankinden daha fazla, görüşme ve müzakereler ile sendika üyelerimizi korumaya çalışmak için hem konuya bağlı bakanlık seviyesinde hem de ulusal ve Avrupa hükümet ve parlamenter yapılarıyla birlikte sözleşmeleri kuvvetlendirmeye ihtiyacımız var.

Kitle iletişim araçları ile sosyal seviyede geliştirilen ve yuvarlak masalar ve uluslar arası toplantılar ile gerçekleşen insiyatifi ele alan bir tutuma ihtiyacımız var.

Öğrenci velileri ile öğrencileri mücadelemize müttefik olarak kazanmak gerekiyor; çünkü müşterek menfaatimiz nitelikli bir eğitimin geliştirilmesidir.

Her zamankinden daha fazla üyelerimize karşı ehliyetimizi ispatlamak ve üstlenmiş olduğumuz hedefleri gerçekleştirmek konusunda sorumluluklarımız var.

Ve bunlarla da sınırlı kalmadan tecrübelerimizi paylaşmak ve dahası birlikte hareket etmek için sendikalarımız arasında kalıcı ve sürekli bir iletişime ihtiyacımız var.

Yalnızca birlikte ulusal ve uluslararası sendikalizmi ve eğitimi etkileyen bu zor dönemi atlamak mümkün olacaktır.

Yeni Mücadele Yöntemleri

Pino Patroncini
FLC CGIL

Geçtiğimiz Perşembe günü Fransız gazetesi Le Monde’da bir fotoğraf gördüm. Buna göre bir öğretmen ve bazı öğrencileri derslerini Paris’te bir tren istasyonunda yapmaktaydı. Bu, üniversite mücadele eylemliliğinin bir parçasıydı. Benim içinse büyük bir eğlence; zira bunun gibi açık hava dersleri İtalya’da geçtiğimiz sonbaharda öğrenci hareketinin benimsediği yeni eylem biçimlerinden birisiydi.

İtalya’da geride bıraktığımız sonbaharda oldukça güçlü bir üniversite öğrencileri hareketine tanıklık ettik, ancak bu eylemlilik içinde ilkökul öğretmenleri, veliler ve ortaöğretimde okuyan öğrenciler de bulunmaktaydı.

Hareketin ortaya çıkış nedeni, eğitim bütçesindeki kesintilerdi. Sadece üniversite öncesi okullarda bu kesinti 750 bin öğretmenden 90 bininin işinden olması ve 250 bin eğitim emekçisinin 40 bininin de aynı kaderi paylaşması anlamına gelmekteydi.

Durumu anlamak için şunları göz ardı etmemek gerekmektedir:

1) İtalyan Hükümeti sıklıkla Sağ ile Sol partiler arasında yer değiştirmektedir. 2001-2006 arası ve yine şimdi Sağ partiler iktidarda olmuşken; 1996-2001 ve 2006-2008 arasında merkez Sol iktidarı görülmüştür.

2) Sendikalar ve okul emekçileri, 2006'da Berlusconi Hükümeti'nin devrilmesinde çok önemli bir işlev görmüşlerdir.

2001-2006 sürecinde üç güçlü harekete sahip olduk: İtalyan gençliğinin küreselleşme karşıtı hareketi (Cenova'da G-8 karşıtı isyanlar, Floransa Sosyal Forumu ve Roma'da Irak işgaline karşı gerçekleştirilen büyük miting); emeğin haklarını koruma saikiyle hareket eden büyük sendikal hareket (23 Mart 2002'de 3 milyon insan Roma'da toplandı) ve son olarak da Eğitim Bakanı bayan Moratti ve onun hukukuna karşı yürütülen uzun mücadele. Tüm bunların arasında elbette birçok yerel eyleme, gösteriye ve yürüyüşe de tanıklık ettik.

Ancak 2006'da merkez sol koalisyonu hükümeti kurma görevini aldığı anda, okul yasalarını gündeminden kaldırmadığını gördük. Sadece bazı küçük değişiklikler yaptılar ve şimdi de Berlusconi, kayıp zamanı telafi etmeye çalışıyor.

Bugün mücadele sürüyor; ancak siyasal zorluklarla birlikte. Geçtiğimiz ilkbaharda Berlusconi Hükümeti seçimlerde büyük bir zafer kazandı. Kötü seçim ittifakları ve oy vermeye gitmeyen birçok seçmenin karşılaştıkları hayal kırıklıkları, Berlusconi karşıtı cepheden 2 milyondan fazla seçmenin kaybedilmesi anlamına geliyordu. Sonuç olarak Berlusconi parlamentoda büyük bir çoğunluk elde etti ve bu da parlamenter muhalefetin moralini epey bozdu.

Ancak Berlusconi'nin İtalyan halkıyla yaşadığı balayı dönemi, eğitimde amaçladığı kesintilerle ve açığa çıkan karşı mücadeleyle birlikte kırılmaya uğradı. Bazı anketlere göre %4 oranında oy kaybetti. Bu ortam, aynı zamanda ana muhalefet partisi olan Demokrat Parti'yi Kasım ayında bir gösteri örgütlenme noktasına getirdi.

Ancak en önemli gelişme, mücadelenin okullarda ve üniversitelerde gelişmiş olmasıdır. Bu hareket parlamento dışı yollara yaslanmakta ve kamuoyunu etkilemeyi amaçlamaktadır. Ve yaşayabildiği kadar da uzun yaşaması gerekmektedir.

Hareketin zirve noktası, okul emekçilerinin yüzde 70'inin grevi ve 30 Ekim'de bir milyonun üzerinde öğretmen, veli ve öğrencinin katılımıyla

gerçekleştirilen İtalyan okulları tarihinin en büyük mitingidir. Bu en büyük gösteriydi ama yaşananlar elbette bununla da sınırlı değildi.

Bakan Gemlini yaz tatili döneminde eğitim bütçesini kesti ve hiçbir tepki olmayacağını düşündü. Sendikamız, arkasında “Eğitim Bütçesinde Kesintiye Hayır” yazılı bir pankart olan bir uçağı plajların üzerinde gezdirdi. Eylül ortasında okullar açıldığı sırada

- 1) her okulda bilgilendirme kampanyası gerçekleştirmeye ve
- 2) ortak ve birleşik bir grev için diğer sendikalarla diplomatik eyleme geçmeye dönük bir kararlılık içindeydik.

Tam da bu esnada, ön sırada velilerin de olduğu bir protesto Roma’da bir ilkokulda başladı. Öğretmenler ve veliler okulu işgal etti. Aynı şey diğer kasaba ve şehirlerdeki okullarda da gerçekleşti. Milan, Bologna bu işgallerin dışında değildi. Roma’da yasanın görüşüldüğü saatlerde yüzlerce öğretmen derslerinin sonunda parlamentoya doğru protesto yürüyüşüne geçti. Haftasonları ise birçok oturma eylemi, miting ve yürüyüş örgütlendi. İşgal edilen okullarda gerçekleştirdiğimiz eğlenceler ve toplantılarla “beyaz geceler”i gerçekleştirdik. Gösteri yapmak için ortak eylemler belirlemek yeni bir mücadele yöntemi olarak öne çıktı. 14 Şubat’ta Sevgililer Günü’nde “Kamusal Okulu Seviyorum” sloganıyla eyleme geçtik.

Diğer sendikaları greve gitmek için iknaya çalışırken, bazı bağımsız küçük sendikalar grevi denedi. Ekim başındaki bu ilk grevler başarısızlıkla sonuçlandı. 17 Ekim’deki ikinci grevse daha başarılıydı. Bu tarihte, en fazla temsil gücüne sahip 5 eğitim sendikasıdan sadece FLC CGIL grevden yana tutum almaktaydı. Ancak en azından diğer sendikalar da greve karar verdiler. Birlikte 30 Ekim tarihi, bir grev ve gösteri günü olarak belirlendi.

Bu arada üniversite öğrencileri de eğitim bütçesindeki kesintilere karşı harekete geçmeye karar verdi. Sloganları “Krizinizin Bedelini Ödemeyeceğiz”di. Kamuoyunu etkilemek için dersleri sokaklarda, meydanlarda ve bulabildikleri tüm açık hava alanlarında yapmaya başladılar. Ayrıca

üniversite akademisyenlerinin desteği de yanlarındaydı. Bu durum üniversite öğrencileri arasında siyasal partilere dönük çekinceleri kaldırmamış olsa bile, yeni bir siyasallaşma dalgasının da önünü açtı. Berlusconi başta polisi üniversitelere gönderme yolunu seçse de sonradan bu konuda da başarısız oldu. Hareket genel olarak barışçıldı; sadece küçük birkaç vaka öğrenci isyanları sırasında duyulmuştu. Hareketin adı “Dalga” olarak konulmuştu.

Bu muhtemelen 1968’den beri en güçlü hareketti. Öte yandan lise öğrencileri de üniversite öğrencilerinin mücadelesine katıldı. Mücadelenin bir parçası genç akademisyenlerden, asistanlardan ve araştırmacılardan oluşmaktaydı. Bu kesimin yüzde ellisi iş güvencesi olmadan çalışmaktaydı ve yeni mezunlar için bu bir kader halini almıştı. Dolayısıyla mücadelenin birçok sorunsalı, güvencesiz istihdamın karşısında biçimlenmekteydi.

15 Kasım’da FLC CGIL akademisyenler ve diğer üniversite bilim emekçilerinin katılımıyla başarılı bir grev örgütledi. 12 Aralık’ta ise CGIL öğrencilerin de katılımıyla tüm işçi sendikalarını genel grev için bir araya getirdi. Bu grevlere diğer yüksek temsiliyet gücü olan sendikalar katılmamakla birlikte, Cobas gibi küçük bağımsız sendikaların katılımı sağlandı.

Noel tatilini izleyen süreçte mücadele neredeyse bütün okullara yayılmıştı. Ocak ayına gelindiğinde öğrenci kayıtları bitmişti. Bu kayıtlar önemliydi çünkü veliler okul günleriyle ilgili taleplerini sürdürdüğü sürece (40 saat tam gün ya da 30 saat olmak üzere) hükümetin kesinti yapması zorlaşacaktı. Böylece biz de öğretmenlerle birlikte “campagna di contoinformazione” (alternatif bilgi kampanyasını) her okulda, işyeri işyeri en az iki ay boyunca örgütleme yolunu seçtik.

Şimdi ulusal düzeyde yeniden eyleme geçmek için uğraşıyoruz. Önümüzdeki 18 Mart’ta okullarda ve üniversitelerde ulusal grev gerçekleştireceğiz ve 4 Nisan’da CGIL konfederasyonuna bağlı tüm sendikalar Roma’ya büyük bir yürüyüş başlatacaklar.

İTALYA

Şimdi bizim için önemli olan, mücadeleyi sürdürülebilir kılmak.

Umuyoruz ki mali kriz, Berlusconi Hükümeti için sorunlar yaratacak. Ancak şu anda emekçiler bize çok sayıda grevin kendileri ve aile bütçeleri için sorunlar yarattığını bildiriyorlar. Dolayısıyla grevleri başka eylem biçimleri ile telafi etmeliyiz. Örneğin işgaller, toplantılar, oturma eylemleri, yürüyüşler, “beyaz geceler” ve açık hava dersleriyle. Ailelerin ve öğrencilerin katılımı bu noktada alternatif bir yöntem sağlıyor.

Birisi okul gezilerini sona erdirmeyi ya da eğitim-öğretim yılının sonunda yılsonu değerlendirmelerini yapmamayı önerdi. Ancak bu eylem biçimi öğrenciler ve aileleri nezdinde sorunlar yaratacak ve şu anda Eğitim Bakanlığı’na karşı en büyük eylem müttefikimiz bu kesimler.

Bu yeni mücadele, İtalya’da bizim için yeni sorunlara da gebe. Örneğin dün Berlusconi Hükümeti’nden bir bakan kamusal önemi bulunan işkol-larında grev hakkının kısıtlanmasını öneren bir yasa değişikliğini gündeme getirdi. Bu elbette tüm grev hakkını hedefe koyan bir girişim. Çok zaman geçmeyecek ve aynı şey diğer kamu ve özel sektör sendikalarının da başına gelecek.

Bu bakımdan, yeni mücadele yöntemlerine bugün dünden daha fazla ihtiyacımız var.

Eğitim Sendikalarının Mücadelesi ve Balkan Ülkeleri Eğitim Sendikaları Dayanışmasının Yeni Yolları (Bir Yol Haritası)

Zübeyde Kılıç
EĞİTİM SEN
Genel Başkanı

Değerli katılımcılar,

İki günlük çalışma toplantımız sırasında kendi ülkelerimizde yaşadığımız sorunları tartıştık, örgütlenmede ve haklarımız konusunda yaşanan tehditler üzerinde durduk. Ayrıca gördük ki son finansal krizle birlikte hem eğitim ve bilim emekçilerine hem de kamusal eğitim hakkına yönelik tehditler daha da şiddetleniyor.

Bu verimli konferans sırasında sadece sorunlarımızı tartışmadık. Aynı zamanda Balkan ülkelerinde mücadele yürüten eğitim sendikaları olarak geliştirdiğimiz yerel mücadele ve örgütlenme deneyimlerine ilişkin olarak da paylaşımlarda bulunduk. Bütün bunların hem konferansı takip edenler hem de katılımcılar açısından büyük yararlar sağlayacağı ortadadır.

Değerli arkadaşlar,

Yürüttüğümüz mücadeleler kadar, karşı karşıya olduğumuz sorunların da benzer bir programa dayandığı ortada. Bizler, Balkan ülkelerinin eğitim ve bilim emekçileri olarak, son yıllarda neoliberal saldırı dalgasına karşı ülkelerimizde gelişen mücadelelerin, kamusal hak talepleri mücadelesinin ön saflarında yer alan sendikaları temsil ediyoruz aynı zamanda. Ücretlerimiz geriletiliyor, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi temel kamusal haklar budanıyor; özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamaları hayatın her yanını kuşatıyor.

Fakat krizle birlikte aynı zamanda bir yanılsama da yaratılıyor diyebiliriz. O da, merkez ülkelerin finansal krizinin bizim gibi çevre ülkelere fatura ettirileceği ve bunun emekçiler açısından bir gerileme anlamına geleceği düşüncesinin üstünü örtüyor maalesef. Biliyorsunuz şimdilerde, eminim sizin ülke kamuoyunuzda da sıklıkla duyuluyordur, “korumacılık geri dönüyor, Keynesçi model yenileniyor” tartışmaları sürüyor. Halbuki bizlere yıllardır neoliberal mantığı, “piyasanın görünmez eli”nin her şeyi dengeye getireceğini söyleyen ülkeler, bakıyoruz ki trilyon dolarlık destek paketleri geçiriyor, bankaları millileştiriyor. Yani devlet, zarara kapitalizm lehine müdahalede bulunuyor.

Bütün bunlardan niçin söz ediyoruz? Nedeni açık. Her kapitalist kriz, krizin faturasının emekçilere yüklenmesi açısından bir fırsat yaratmaktadır. Dolayısıyla bizde Başbakan Tayyip Erdoğan’ın böyle bir sözü var, ki kapitalistler açısından tamamen doğrudur: “Krizi fırsata çevirmek”. Evet, krizler sayesinde emek maliyetlerinin düşürülmesi ve krizin bizlere fatura edilmesi görülmedik durum değildir.

Bütün mesele burada bizim yapacağımız iki önemli saptamadır. Birincisi, kriz merkez ülkelerin krizidir ve bu krizi Balkan ülkelerinin de içinde yer aldığı çevre ülkeler kuşağındaki emekçilere fatura etmek isteyeceklerdir. Bu bize bütçede kamusal yatırımlara ayrılan payda gerileme, personel giderlerinin ve ücretlerimizin düşürülmesi ve sendikal örgütlenmeler üzerindeki baskının artması olarak yansıyacaktır. Nitekim Türkiye’de Mart ayının sonunda bir yerel seçim var ve bu nedenle hükümet, IMF ile yapılacak acı reçete anlaşmasını büyük bir gizlilikle seçim sonrasına öteliyor. Biliyoruz ki memurlara yapılan sefalet zammı bile çok görülecek, kamu yatırımlarının payının düşürülmesi istenecek, asgari ücretin düşürülmesi talep edilecek.

Bu nedenle, ilk saptamayı yapmamız gerekiyor. Bu kriz bizim krizimiz değildir, faturasını da eğitim emekçileri ve halklarımız ödemeyecektir.

İkinci önemli saptama ise, krizin uluslar arası boyutudur. Kriz, yabancı sermaye girişlerine bağlı olarak büyümeye sevk edilen, içinde bizim ülkemizin de yer aldığı bağımlı, piyasacı ve istihdamsız büyüme mo-

dellerinin gerilemesini de beraberinde getirecek bir krizdir. Bu bağlamda karşı karşıya olduğumuz, sadece ulusal sınırlar içerisinde gösterilecek bir mücadele ile püskürtülemeyecek kadar geniş çaplı bir meydan okumadır. Etkin müdahalemizin şart olduğu, zorlukları aşmak adına elverişli koşulların doğduğu bir ortamdır aynı zamanda kriz.

Bunun için, bunun etkilerini tartışmak ve uluslar arası tavır geliştirmek, mücadele araçlarımızı çeşitlendirmek için burada toplandık. Zira 30 yıllık neoliberal saldırı sadece biz eğitim ve bilim emekçilerini, sendikalarımızı değil, temel kamusal hakların budanması nedeniyle geniş halk kitlelerini de etkiliyor.

O zaman şunu söyleyebiliriz: Evet kriz kapitalistler açısından bir fırsat olabilir, ama aynı zamanda örgütlenme, mücadele, sendikal uyanış ve uluslar arası mücadele için de bir fırsattır. Şimdi iki gündür burada dinlediklerimizden de bu uyanışın ne denli kuvvetli bir dalga olarak geliştiğini görüyoruz. İşte önümüzde Yunanistan örneği var, Bulgaristan, Sırbistan, İtalya deneyimleri var. Sadece eğitim emekçilerini değil, geniş halk kitlelerini de kamusal hakların korunması için seferber edebilen deneyimler bunlar. Bu mücadele birikiminin ortaklaştırılması ve kalıcılaştırılması bizim açımızdan çok önemlidir.

Dolayısıyla krizi, piyasalaştırmayı, özelleştirmeyi, tehditleri ancak örgütlü mücadeleyle bertaraf edebileceğimiz bir dönemdeyiz. Ama bu mücadelenin ikinci temel direği, uluslar arası dayanışma boyutunun güçlendirilmesidir.

O nedenle biz, Balkan ülkeleri eğitim sendikaları olarak önümüzdeki süreçte bu dayanışmanın güçlendirilmesi için tüm olanaklarımızı seferber edebilmeliyiz.

Öncelikle belirtmeliyim ki iki günlük konferansımızda gerçekleştirilen sunuşlar bir kitap haline getirilecek ve kalıcılaştırılacaktır.

Bu deneyimlerin paylaşılması ve en geniş kesimlere aktarılması temel hedeflerimiz arasındadır.

İkinci boyut, önümüzdeki günlerde bu uluslar arası dayanışma ekseninin kalıcı olup olmayacağı sorusudur. Biz bu konuda gerçekçi bir süreç izlemeyi öneriyoruz. Bunun için ilk olarak Balkan Konferansı'nın buradaki katılımcı ülkelerin sendikaları tarafından her yıl başka bir sendikanın ev sahipliğinde düzenli olarak bir araya gelmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. Tarih ve yer saptaması için gerek şimdi önerileri alabiliriz gerekse daha sonra yazılı olarak bunları iletebiliriz.

İnternet üzerinden sürekli iletişim sağlamamıza imkan verecek bir ağ oluşturulması da hedeflerimiz arasındadır. Bu sayede, ülkelerimizde yaşanan sorunlar ve mücadeleler ve yeni gelişmelerle ilgili olarak kendi üyelerimizi de daha yakından bilgilendirebileceğiz.

Üçüncüsü, farklı ülkelerin sendikalarının farklı mücadele deneyimleri konusunda uzmanlıklarını bizlere aktarmalarına imkan verecek şekilde, önümüzdeki konferansları belirli konu başlıklarına göre düzenleyebiliriz. Örneğin Balkan ülkeleri eğitim sendikaları ve yeni örgütlenme teknikleri ya da Balkan ülkeleri eğitim sendikaları ve cinsiyet ayrımcılığıyla mücadeleye dönük teknikler gibi. Bu ilk konferans, öncelikle birbirimizi yeniden tanımak, sorunları ve genel durumu saptamak adına bir ön çalışma olarak kabul edilmelidir. Önümüzdeki sürecin yol haritasını birlikte çizmeliyiz.

Ayrıca, burada birazdan üzerinde tartışacağımız ortak deklarasyon yoluyla, etkinliğimizin kendi ülkelerimizde duyurulması ve bu mücadelede uluslar arası unsura yaptığımız vurgunun öne çıkarılması da sanıyorum başlangıç açısından yeterlidir.

Öte yandan buradaki katılımcıların bazıları aynı zamanda Akdeniz Ülkeleri Eğitim Sendikaları Ağı'na da dahildir. Bu çerçevede ilk konferansını 9 Mayıs'ta Malta'da gerçekleştirecek bu Ağ ile çalışmalarımızı ve çalışmalarımızın sonuçlarını ortaklaştırmak ve alt bölgeleri birbiriyle ilişkilendirmek de mümkündür. Bunu Balkan ve Akdeniz ülkeleri konferansı olarak ilerleyen yıllarda örgütlememiz gerçekçi bir hedefdir.

tekrar selamlamak istiyorum. Eğitim ve bilim emekçilerinin ortak mücadelesi adına büyük bir katkı verdiniz. Geleceğe dönük umutlarımız tazelendi ve eminim buradan kendimizi daha güçlü hissederek ve mücadelemizde yalnız olmadığımızı bilerek ayrılacağız. Teşekkür ediyoruz.

TURKEY

BALKAN ÜLKELERİ EĞİTİM SENDİKALARI KONFERANSI ORTAK DEKLARASYONU

Biz Balkan ülkeleri eğitim sendikaları olarak, Balkan bölgesinde yaşanan sorunları tartışmak ve mücadele deneyimlerimizi paylaşmak için Ankara'da biraraya geldik. Konferans sırasında, ortak sorunlarımızı seslendirdik ve ardından "ortak sorunlara ortak çözümler" başlığı altında geleceğe dönük stratejileri tartıştık.

Finansal krizin etkilerini, ülke deneyimleri çerçevesinde ele aldık ve sorunlarla baş etmede geliştirdiğimiz ulusal yöntemlerimizi inceledik. Bu konferans neticesinde, konferansın her yıl başka bir ülkenin ev sahipliğinde gerçekleştirilmesi için uzlaştık. Ayrıca, ikili ilişkilerimizi daha da güçlendirmenin yollarını da tartıştığımız bu toplantılar sayesinde, uluslararası mücadelede ortak bir dil yaratmak için araçlarımızı çeşitlendirdik.

Bu çerçevede, bu konferansa katılan sendikalar olarak internet üzerinden bir iletişim ağının kurulmasını ve mücadele haberlerinin bu ağ üzerinden eşzamanlı olarak kendi ülkelerimizde duyurulmasını kararlaştırdık.

Neoliberalizme, sendikal hakların gaspına, kamusal eğitimin tasfiyesine karşı ortak irade belirtiyor; herkes için özgür, ayrımcılığa dayanmayan, nitelikli, kamusal ve bilimsel eğitim talebimizi bir kere daha seslendiriyoruz. Onurlu bir yaşam sürmek ve mesleki yükümlülüklerimizi yerine getirebilmek için daha iyi ücret ve daha iyi çalışma koşulları

mücadelesi veriyoruz. Uluslararası dayanışmanın önemini yeniden saptıyor, ortak sorunlar karşısında birlikte direnme yönündeki irademizi, bu konferans aracılığıyla bir kere daha vurguluyoruz. Bu amaçla, Balkan ülkeleri eğitim sendikalarının birlikte çalışmaları gerektiğini ve bu ülkelerde eğitimin karşılıklı anlayışa dayalı olarak sürdürülmesinin önemini altını da yeniden çiziyoruz.

İMZALAYAN SENDİKALAR

- 1. OLME (Yunanistan Ortaöğretim Öğretmenler Sendikası)**
- 2. TUSHENSC BİH (Bosna Hersek Ortaeğitim, Yükseköğretim, Bilim ve Kültür Sendikası)**
- 3. TUS (Sırbistan Öğretmenler Sendikası)**
- 4. ESTUS (Slovenya Eğitim ve Bilim Sendikası)**
- 5. SPIRU HARET (Romanya Eğitim Sendikası)**
- 6. FLC CGIL (İtalya Bilgi Emekçileri Sendikası)**
- 7. SEB (Bulgaristan Öğretmenler Sendikası)**
- 8. PODKREPA (Bulgaristan Eğitim Sendikası)**
- 9. SONK (Makedonya Eğitim, Bilim ve Kültür Sendikası)**
- 10. EĞİTİM SEN (Türkiye - Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)**